

Підтримай профспілки, які захищають тебе

РЕКВИЗИТИ:
БФ «ВІДРОДЖЕННЯ
БУДИНКУ ПРОФСПІЛОК»
ЄДРПОУ 39194889,
Р/Р 26009010079751
В АТ «УКРЕКСІМБАНК»
М. КИЄВА,
МФО 322313

НОВЕЛА ПРО ЗМІНИ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ НА 31 СІЧНЯ 2015 РОКУ

Застраховані особи фактично позбавляються можливості профілактики захворювань.

.04

БОРІТЬБА

ЯК ЧИНОВНИКИ МІН'ЮСТУ
НАМАГАЮТЬСЯ ПРИВЛАСНИТИ
ЗАГАЛЬНОНАРОДНУ
ВЛАСНІСТЬ

.06

ДОСЛІДЖЕННЯ

СОЦІАЛЬНИЙ
ГЕНОЦИД, АБО
КОМУ
ПОТРІБНА
ХВОРА НАЦІЯ?

.07

№ 3-4 (777-778) | 29.01.2015

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

КОРОТКО

ПРОТЕСТ | Уперше за всі роки незалежності нашої країни не передбачено грошей на стабільну роботу і розвиток вугільної галузі, охорону праці і заробітну плату шахтарів. .02

ЛИСТ | Центральний комітет освітнянської профспілки просить Президента України сприяти відновленню трудових прав і гарантій освітян. .02

ОФІЦІЙНО | Міжнародна конфедерація профспілок (МКП) та Європейська конфедерація профспілок (ЕКП) приєднуються до вимог трудящих України, висунутих під час Всеукраїнської акції протесту профспілок 23 грудня 2014 року. .03

СПЕЦВИПУСК | ХТО ВИГРАЄ ВІД ТАКОГО «РЕФОРМУВАННЯ»?

РЕФОРМУВАННЯ ЧИ РУЙНАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ?

В Україні розпочато реорганізацію Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Уряд вирішив на їх базі створити єдиний фонд соціального страхування.

Таке злиття, на думку чиновників, не тільки наведе лад у сфері соціального страхування, а й заощадить сотні мільйонів гривень на адміністративні витрати. Як новачки позначаться на соціальній захищеності громадян, з'ясували «Профспілкові вісті». .08

Григорій Осовий: «Уряд завдав руйнівного удару по санаторно-лікувальному комплексу» .09

**ДОЛУЧАЙТЕСЯ
ДО ОБГОВОРЕННЯ**
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

АКЦІЯ ПРОТЕСТУ

28 СІЧНЯ ТРУДОВІ КОЛЕКТИВИ ВУГЛЕДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ВИЙШЛИ НА АКЦІЮ ПРОТЕСТУ ПІД СТІНИ КАБМІНУ

У Державному бюджеті України на 2015 рік, уперше за всі роки незалежності нашої країни, не передбачено грошей на стабільну роботу і розвиток вугільної галузі, охорону праці і заробітну плату шахтарів. І це в той час, коли через брак вугілля та інших паливних ресурсів вся енергосистема країни перебуває на межі розвалу.

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

Протестувальники впевнені, що відсутність державної підтримки галузі призведе до зростання ціни на вугілля, що обернеться підвищенням цін на всі товари та послуги і зробить неконкурентоспроможними практично всі підприємства й економіку країни. Замість того, аби підтримати і збільшити вугледобуток на державних шахтах, держава витрачає кошти на закупівлю вугілля за кордоном.

На законодавчому рівні вже ліквідовані соціальні норми і гарантії для працівників та пенсіонерів галузі: пільгове оподаткування підземних працівників, забезпечення безкоштовним побутовим паливом, введений низький поріг для оподаткування пенсій, що неминуче торкнеться пенсії шахтарів. Заборгованість із заробітної плати на підприємствах галузі перевищує 600 млн грн і продовжує зростати, а в деяких вугільних регіонах виплата зарплати припиняється взагалі.

600 МЛН ГРИВЕНЬ ПЕРЕВИЩУЄ ЗАБОРГОВАНІСТЬ ІЗ ЗАРПЛАТИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ГАЛУЗІ

Такий стан справ в умовах відсутності державної підтримки вугільних підприємств призведе до різкого зростання безробіття (роботу втраять більш ніж 50 тис. трудівників), без засобів для існування залишаться родини шахтарів (а це 150 тис. людей), занепадуть міста і селища, де шахти є містоутворюючими підприємствами. Масштаби катастрофи важко уявити, адже ціна питання – виживання цілих регіонів як на заході, так і на сході України.

Замість того, аби розвивати вугільну галузь, Уряд і Верховна Рада взяли курс на фактичну ліквідацію шахт! У цих умовах шахтарі не мають іншого вибору, окрім як боротися за збереження підприємств. Тож, трудові колективи вимагають наступне.

По-перше, внести зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік», передбачивши в ньому видатки на:

– державну підтримку вугледобувних підпри-

ємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної промисловості – 4300,0 млн грн;

– державну підтримку будівництва вугле- і торфодобувних підприємств, технічне переоснащення зазначених підприємств – 1200,0 млн грн;

– гірничорятувальні заходи вугледобувних підприємств – 434 млн грн;

– охорону праці на вугледобувних підприємствах – 65 млн грн.

По-друге, внести зміни до законодавчих актів з метою відновлення дії соціальних гарантій для працівників та пенсіонерів галузі, що існували на 1 грудня 2014 року, а також зняття мораторію на соціальні стандарти та забезпечення індексації заробітної плати на рівень інфляції.

По-третє, забезпечити для вугільних підприємств всіх форм власності своєчасний розрахунок на енергоринку і погашення боргів за спожити вугільну продукцію та електроенергію.

Варто зазначити, що вимоги шахтарів у їхній боротьбі за право на гідну працю та достойне життя підтримали металурги та гірники України.

ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛОК

ПРОГРАМА ДІЯЛЬНОСТІ УРЯДУ: ПОТРІБЕН КОНСТРУКТИВНИЙ ДІАЛОГ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

21 січня відбулося чергове засідання Кабінету Міністрів, у якому взяв участь повноважний представник профспілок – Голова СПО Об'єднань профспілок, Голова ФПУ Григорій Осовий.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, серед питань, розглянутих під час засідання, було обговорення Програми діяльності Уряду. Як підкреслювали виступаючі, в цьому документі відображено комплексне бачення всіх гілок влади і політичних сил, враховані пропозиції Президента, Уряду, парламентської коаліції.

У своєму виступі Голова СПО Об'єднань профспілок Григорій Осовий наголосив на необхідності враховувати також позицію і пропозиції громадськості, зокрема профспілок, які представляють інтереси мільйонів працівників України. Профспілковий лідер зазначив: без участі громадськості такі масштабні програми ніколи не будуть ефективно реалізовані, а Уряд є соціальним партнером у діючій Генеральній угоді між ним, профспілками та роботодавцями. Для реалізації

цієї угоди та роботи над новою потрібні енергія, поєднання зусиль влади, бізнесу і громадянського суспільства. Григорій Осовий запропонував презентувати Програму діяльності Уряду для широкого обговорення суспільства. На його думку, саме в ході цього обговорення будуть висунуті і політичні пропозиції стосовно соціальної політики, ринку праці, охорони праці, зайнятості населення та його соціально-економічного захисту. Також він зазначив, що профспілки ініціюють процес переговорів щодо укладення Генеральної угоди на новий термін. Зрозуміло, що такий комплексний документ, як Програма діяльності Уряду буде доброю основою для цих переговорів. На засіданні Кабінету Міністрів було схвалено склад Урядової сторони для ведення переговорів щодо Генеральної угоди. Її очолив міністр соціальної політики України Павло Розенко.

ЛИСТ

ПРОФСПІЛКА ПРОСИТЬ СПРИЯТИ ВІДНОВЛЕННЮ ТРУДОВИХ ПРАВ І ГАРАНТІЙ ОСВІТЯН

Центральний комітет Профспілки працівників освіти і науки України спрямував лист до Президента України Петра Порошенка з приводу Законів України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» № 80-VIII, «Про внесення змін до деяких законів України та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» № 76-VIII та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» № 79-VIII, прийнятих Верховною Радою 28 грудня 2014 року, повідомляє Профспілка працівників освіти і науки України.

Центральний комітет від імені всіх членів освітньої профспілки просить Гаранта Конституції України сприяти відновленню трудових прав і гарантій освітян, які звужуються означеними вище законами. У листі, зокрема, наголошується, що відповідно до статті 22 Конституції України заборонено при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів звужувати зміст та обсяг існуючих прав і свобод громадян. Тож Кабінет Міністрів у своїй діяльності має керуватися цією Конституцією та законами України, а також указами Президента та

постановами парламенту, прийнятими відповідно до Конституції та законів України. Відповідні звернення направлені на адресу Голови Федерації профспілок України, голів комітетів Верховної Ради України з питань науки і освіти та соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, голів фракцій у Верховній Раді «Батьківщина», «Самопоміч», «Радикальна партія», Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, міністра освіти і науки України, міністра соціальної політики України.

ВИМОГА – ЗУПИНИТИ ЗАЗІХАННЯ НА ПРОФСПІЛКОВЕ МАЙНО

15 січня під стінами Верховного Суду України відбулась акція протесту, в якій взяли участь профспілкові та громадські активісти. Вони вимагали зупинити зазіхання на власність профспілок та спроби відчуження профспілкового майна і закликали суддів не піддаватися на зовнішній тиск.

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, саме 15 січня у Верховному Суді України відбулося чергове слухання справи щодо ви-

знання державною власністю Будинку профспілок Чернігівської області. За результатами розгляду справи її слухання було відкладено.

ОФІЦІЙНО

ПРО ПІДТРИМКУ МКП ТА ЄКП СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ В УКРАЇНІ

Шановний пане
Володимире Гройсман!

Міжнародна конфедерація профспілок (МКП) та Європейська конфедерація профспілок (ЄКП) приєднуються до вимог трудящих України, висунутих під час Всеукраїнської акції протесту профспілок 23 грудня 2014 року. Оголошені плани щодо стабілізації економіки загрожують переключенням тягаря реформ виключно на плечі трудящих і простих громадян, які вже платять непропорційно високу ціну за попередні раунди коригування. Їхні побоювання щодо поглиблення соціальної ізоляції та занурення у злидні очевидні, так само як виправдане їхнє обурення формуванням та реалізацією нинішньої політики.

Рік тому мільйони людей сказали «ні» корумпованому режиму, заснованому на несправедливості та зневазі до громадян і трудящих. Вони стали на захист своєї гідності, за можливість покращити своє життя, за процвітання своєї країни.

Наразі Україна стикається з величезними економічними й соціальними проблемами, загостреними військовим конфліктом у східних регіонах країни. Разом з тим труднощі та необхідність реформ

не повинні служити виправданням для одностороннього прийняття рішень, а вимагати більшої відкритості та діалогу з метою зміцнення цілісності суспільства та солідарності всіх його членів. Соціальний діалог, ключовий інструмент європейської традиції, не раз підтверджував свою ефективність у складних часах.

МКП та ЄКП повністю підтримують законні вимоги профспілок України і закликають її Уряд негайно розпочати консультації з роботодавцями та профспілками з метою розробки виваженого та послідовного підходу до змісту і процесу реалізації політики реформ

відповідно до пропозицій, висловлених профспілками.

Нагадуємо, що у своєму недавньому листі до ЄКП Верховний представник ЄС Федеріці Могеріні підкреслила: «Важливість роботи, яка проводиться нашими соціальними партнерами, а також їхня роль у сприянні демократичному розвитку своїх країн та створенні кола зацікавлених у змінах сторін не можуть недооцінюватись. Якщо ми хочемо досягти заявлених нами цілей, необхідна участь соціальних партнерів разом з усіма іншими представниками суспільства».

МКП та ЄКП тісно співпрацюють зі своїми членськими організаціями в Україні і будуть і надалі стежити за розвитком подій, надавати необхідну допомогу й інформувати відповідні органи ЄС про вимоги українських трудящих, очікуючи на відповідну реакцію.

З повагою,

ШАРАН БАРОУ,
Генеральний секретар МКП,
БЕРНАДЕТТ СЕГОЛЬ,
Генеральний секретар ЄКП

Листи такого ж змісту були надіслані Прем'єр-міністру України Арсенію Яценюку та Президенту України Петру Порошенко.

НАРАДА

ПРОФСПІЛКИ: ЯК ДІЯТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ?

Соціально-економічний захист прав та інтересів працівників був і залишається головним пріоритетом для Федерації профспілок України та її членських організацій. Сучасні складні політичні та економічні умови, в яких разом з усім суспільством вимушені працювати профспілки, вимагають від них нових, більш ефективних та продуктивних підходів та рішень. На цьому наголошувалося під час наради керівників всеукраїнських профспілок, Київської міської та Київської обласної рад профспілок за участю керівництва Федерації профспілок України. Вів засідання Голова ФПУ Григорій Осовий.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, безумовно, головним питанням, що обговорювали учасники наради, стала ситуація в Україні

щодо забезпечення конституційних та трудових прав наших співгромадян і ролі профспілок у цьому важливому для людини праці процесі. Аналізуючи результати масової акції протесту, яку провели профспілки 23 грудня під Верховною Радою і Кабінетом Міністрів України, тахід виконання органами державної влади вимог профспілок з усіх галузей та регіонів України, Голова ФПУ Григорій Осовий наголосив, що досі представникам профспілок не вдалося зустрітись для обговорення проблем, які зараз турбують людей праці, ані з Президентом України Петром Порошенком, ані з Прем'єр-міністром Арсенієм Яценюком. «Зараз лунають пропозиції вступити зі стороною державної влади у трудовий спір, – поінформував він. – Але це було б зрозуміло, якби ми отримали якусь відповідь від влади. Тому ми ініціюємо продовження переговорного процесу з Урядом та роботодавцями. Так, за нашою ініціативою відбулася зустріч з міністром соціальної політики Павлом Розенком та стороною роботодавців. Тривала дискусія щодо шляхів мінімізації негативів «новачій» Уряду та «реформ» соцстраху, майбутньої Генеральної угоди та Трудового кодексу. Резюме: обидві сторони готові до роботи з укладення Генеральної угоди. Відповіді, які ми отримали від Мінсоцполітики та роботодавців, свідчать

про те, що вони виступають за продовження переговорів. Тому ми маємо визначитися, як нам далі діяти, щоб ефективно захищати соціально-економічні права та інтереси працівників».

У виступах голів всеукраїнських галузевих профспілок зазначалося, що масові акції протесту, які відбулись у минулому році, не отримали належної реакції з боку урядових структур, вимоги профспілок не знайшли підтримки, зустрічі із керівництвом держави не відбулися. У зв'язку з цим пропонувалося три варіанти дій профспілок: акції протесту та страйки, початок процедури трудового спору або продовження переговорного процесу. Після гострої дискусії було вирішено це питання внести до порядку денного наступного засідання Президії ФПУ, яке відбудеться у Києві 5 лютого. На цьому засіданні також обговорять пропозиції профспілок щодо доповнень і змін до Держбюджету-2015, а також до так званого «реформування» системи державного соціального страхування. З інформацією про роботу над проектом Трудового кодексу України, діяльність членських профспілкових організацій та стан майнового комплексу профспілок виступили заступники Голови ФПУ Сергій Українець, Євген Драй'ятій та Володимир Саєнко.

ФАКТ

ПРАВО НА СТРАЙК Є НЕДОТОРКАНИМ!

Генеральна рада МКП оголосила 18 лютого 2015 року глобальним днем дій на захист права на страйк, яке піддається нападкам з боку роботодавців у МОП.

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

СПО

ПІДВИЩУВАТИ ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ВПЛИВУ ПРОФСПІЛОК НА РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ

За ініціативи Голови СПО об'єднань профспілок та Голови ФПУ Григорія Осового 26 січня відбулася робоча нарада керівників репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок – суб'єктів Угоди про утворення СПО об'єднань профспілок.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР ФПУ, учасники

засідання обговорили питання про позицію репрезентативних профоб'єднань щодо проекту Трудового кодексу України, внесенного народним депутатом Михайлом Папєєвим. Зазначалося, що зараз над документом працює робоча група на чолі із заступником Голови ФПУ Сергієм Українцем, яка вважає цей проект найбільш

прийнятним з-поміж запропонованих. Вирішено: репрезентативним профоб'єднанням вивчити документ і надіслати до робочої групи свої зауваження та пропозиції. Під час наради було також обговорено питання «Про виконання вимог профспілок, Резолюції акції протесту 23 грудня 2014 року та подальшої дії профспілок». Після гострого обговорення цього питання було прийнято рішення до 2 лютого кожного репрезентативному

профоб'єднанню подати свої пропозиції щодо подальших дій та активізації впливу профспілкової сторони соціального діалогу на розв'язання проблем соціально-економічного захисту працівників. Також обговорювалося пи-

тання стосовно визначення делегатів профспілкової сторони до складу Ради соціального партнерства Української частини Платформи громадянського суспільства та про відвідування делегації українських профспілок до Брюсселя.

Верховною Радою України 28 грудня 2014 року прийнято Закон України «Про реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізацію фонду оплати праці» (№ 77-VIII), який набув чинності з 1 січня 2015 року.

УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ ТА ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АПАРАТУ ФПУ НАГАДУЄ, що такі зміни пропонувалися ще у поданому Урядом до Верховної Ради законопроекті № 5080 від 15 вересня 2014 р., проти якого виступили профспілки і який не було підтримано народними депутатами України.

Після внесення Урядом до Верховної Ради проекту ЗУ «Про реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізацію фонду оплати праці» (реєстр. № 1573 від 22.12.2014) профспілками сторона намагалася не допустити погіршення у системі соціального страхування. З цієї метою було підготовлено пропозицію та направлено їх до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення. Представники ФПУ взяли участь у засіданні Робочої групи, створеної для доопрацювання законопроекту призначеному вище Комітету, та у засіданні Комітету. Від СПО об'єднані профспілки надіслали звернення до депутатських фракцій та груп з проханням не підтримувати зміни, які звужують права працівників та членів їхніх сімей, порушують конституційні норми.

Що вдалося відстояти, які негативні зміни прийняті та над чим працюватимемо далі?

ОБ'ЄДНАННЯ ФОНДІВ

Якщо раніше пропонувалося об'єднати три фонди на базі Державного центру зайнятості, тобто створити державний фонд соціального страхування та усунути профспілки та роботодавців від управління цим фондом, то прийнятим Законом передбачено створення Фонду соціального страхування як самоврядної організації із збереженням управління на тристоронній основі представниками від держави, об'єднаних профспілок та роботодавців. Фонд створюється на базі ліквідованих Фонду соціального страхування та тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Таким чином, з урахуванням внесених змін у системі соціального страхування функціонуватиме три фонди: Пенсійний фонд України, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та Фонд соціального страхування України, який здійснюватиме страхування з тимчасової втрати працездатності та від нещасних випадків на виробництві, а надалі й медичне страхування.

За розрахунками Мінсоцполітики, в результа-

ПРО ЗМІНИ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО

ті об'єднання двох фондів очікується економія коштів на адмінвитрати близько 600 млн грн.

До складу правління Фонду соціального страхування входить по 7 представників від держави, об'єднаних профспілок і роботодавців (раніше було по 15 представників від кожної сторони). Проектом Закону передбачалося по 5 представників від кожної сторони, але під час опрацювання законопроекту в Комітеті Верховної Ради з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення з урахуванням пропозицій ФПУ було збільшено кількість представників від кожної сторони до 7 осіб.

Крім того, вдосконалено порядок прийняття правлінням рішень, на чому постійно наполягала профспілкорова сторона. Так, внесеними змінами передбачено, що правління правомочне приймати рішення за наявності на засіданні більшості складу кожної представницької сторони і рішення вважається прийнятими, якщо за нього проголосувала більшість присутніх на засіданні членів правління від кожної сторони. У разі коли під час прийняття рішення однією із трьох представницьких сторін оголошено про відмову брати участь в голосуванні, питання переноситься на наступне засідання правління. У період між засіданнями правління це питання обговорюється представницькими сторонами шляхом проведення консультацій та переговорів з метою врегулювання проблеми. Якщо під час розгляду цього питання на наступному засіданні та сама сторона повторно відмовляється брати участь у голосуванні, рішення приймається більшістю складу правління.

Законопроектом передбачалося також, що призначення та звільнення з посади директора виконавчої дирекції Фонду соціального страхування здійснюватиметься Кабінетом Міністрів України на підставі подання Мінсоцполітики. Після обговорення цього питання в Комітеті Верховної Ради з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення було враховано зауваження профспілок і роботодавців, а згодом підтримано й Верховною Радою України – повноваження з призначення та звільнення директора виконавчої дирекції Фонду залишено за правлінням Фонду.

ДОПОМОГА З ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Вдалося частково пом'якшити норми, якими передбачалося зменшення розмірів оплати за лікарняними листками. Так, законопроектом передбачалося зменшити розміри оплати лікарняних листків з нинішніх 60, 80 і 100% залежно від тривалості страхового стажу до 50-80%. Після обговорення заперечень ФПУ Комітетом Верховної Ради з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення було запропоновано і прийнятим Верховною Радою Законом передбачено, що допомога з тимчасової непрацездатності виплачуватиметься застрахованим особам залежно від страхового стажу в таких розмірах:

- 60% середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж від трьох до п'яти років;
- 70% середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж понад вісім років;
- 100% середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одному з батьків або особи, що їх замінює та доглядає хвору дитину віком до 14 років, яка пострадила від Чорнобильської катастрофи; ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; особам, віднесеним до жертв нацистських переслідувань відповідно до ЗУ «Про жертви нацистських переслідувань»; донорам, які мають право на пільгу, передбачену статтею 10 ЗУ «Про донорство крові та її компонентів».

- 50% середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж до трьох років;

но Кабінету Міністрів України після набуття чинності документом у тримісячний термін підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законів України у відповідність із цим Законом.

ВИПЛАТА ОДНОРАЗОВИХ КОМПЕНСАЦІЙ

Вдалося не допустити покращення на Фонд соціального страхування (пропонувався у законопроекті) виплату одноразових компенсацій у разі отримання

Унаслідок скасування за рахунок часткової оплати з коштів соціального страхування лікування в санаторних закладах застраховані особи позбавляються можливості профілактики захворювань, а це, у свою чергу, призведе до зростання захворюваності та збільшення видатків Фонду на виплату допомоги з тимчасової непрацездатності, яка на сьогодні вже й так становить більш як 47,2% усіх видатків Фонду.

посадовими особами окремих державних органів (державної лісової охорони, органів прокуратури, державного фінансового контролю, державної виконавчої служби, Антимонопольного комітету України тощо) тілесних ушкоджень у зв'язку з виконанням службових обов'язків або у разі загибелі у розмірі 5–10-річної заробітної плати, які раніше виплачувалися за рахунок коштів Державного бюджету України. У разі прийняття запропонованих змін, це було б несправедливо щодо працівників підприємств, організацій та установ, які дістали травму на виробництві і для яких одноразова компенсація передбачена у значно нижчих розмірах.

Законом внесені зміни до відповідних законодавчих актів, якими передбачено, що зазначені вище особи на загальних підставах підлягатимуть загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, за них сплачуватиметься єдиний внесок і при настанні страхових випадків вони отримуватимуть відповідні страхові виплати та соціальні послуги.

Разом з тим не вдалося вирішити окремі питання, на яких наполягала профспілкорова сторона.

КАЗНАЧЕЙСКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Так, не вдалося вилучити кошти Фонду соціального страхування з казначейського обслуговування і зараховувати їх на єдиний централізований рахунок Фонду соціального страхування, відкритий у державній банківській установі.

Проблема пов'язана з тим, що застосування казначейської форми обслуговування призводить до не своєчасного перерахування органами казначейства страхових коштів до підприємств та організацій, у зв'язку з чим затримуються виплати застрахованим особам та надання соціальних послуг. Так, виплати по лікарняних листках та інших страхових допомогам затримувалися понад два місяці, незважаючи на те, що Фонд своєчасно надавав платіжні документи казначейству на перерахунок відповідних коштів. На тривалий термін і на значну суму відбувається також затрим-

ка по розрахунках з організаціями за надані соціальні послуги. ФПУ неодноразово вносила пропозиції щодо виключення коштів соціального страхування з казначейського обслуговування і зарахування їх на централізований рахунок Фонду соціального страхування, відкритий у державній банківській установі. На жаль, ці пропозиції не були підтримані.

Проте потрібно зазначити, що до Бюджетного кодексу внесено зміни, за якими органи, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, повинні

здійснити операції щодо виконання платіжних доручень розпорядників коштів протягом п'яти операційних днів з дати надання доручення на здійснення платежу за умови виконання доходів зведеного бюджету України.

БЮДЖЕТ

Не вирішено питання про затвердження бюджету Фонду соціального страхування безпосередньо правлінням Фонду як його вищим органом управління. До серпня 2014 року бюджети фондів затверджували правління. Передача цієї функції Уряду є однією із рис одержавлення фондів. Це знизить статус правління фондів соціального страхування як самоврядних організацій. Усі необхідні зміни з фінансування за напрямками видатків фондів також мають затверджуватися Кабінетом Міністрів, унаслідок чого втрачається оперативність прийняття рішень з вирішення проблем. На жаль, пропозиції ФПУ щодо залишення повноважень із затвердження бюджетів за правліннями фондів не знайшли підтримки у народних депутатів України, а тому бюджет Фонду на 2015 рік (як і бюджети інших фондів соціального страхування) затверджуватиме Кабінет Міністрів України.

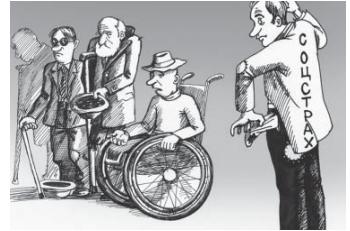
САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ ТА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ

Не підтримано пропозиції профспілок щодо збереження за рахунок коштів соціального страхування фінансування санаторно-курортного лікування, оздоровлення дітей, часткового фінансування санаторіїв-профілакторіїв.

Серед напрямків витрат Фонду соціального страхування передбачені соціальні послуги лише з оплати лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм.

Слід зазначити, що майже у 200 санаторно-курортних закладах, де працює понад 16 тисяч працівників, щорічно лікувалися більш як 250 тисяч осіб (крім окремих років).

СТРАХУВАННЯ З 1 СІЧНЯ 2015 РОКУ

Показники фінансування санаторно-курортного лікування застрахованих осіб в Україні за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності за період 2009–2014 рр.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1 Всього видатків Фонду (тис. грн)	7 519 404	8 191 078	7 559 174	9 283 112	10 625 709	10 180 781
2 Видатки на оздоровчі заходи: (тис. грн)	1 594 221	1 585 355	973 040	1 617 008	2 351 521	1 834 392
3 У т. ч. видатки на санаторно-курортне лікування (тис. грн)	1 081 383	1 047 933	450 513	1 018 492	1 538 298	1 166 392
4 Кількість виданих путівок на лікування (шт.)	255 820	225 200	87 561	195 800	251 426	170 000
5 Видатки на оздоровлення дітей в ДОЗ (тис. грн)	198 627	195 356	180 056	217 761	388 450	369 253
6 Кількість оздоровлених дітей (осіб)	242 400	213 719	200 943	242 150	246 182	180 000
7 Частка витрат на оздоровчі заходи у загальних видатках (%)	21,2	19,4	12,9	17,4	21,2	18,0

У 60 санаторіях-профілакторіях підприємств та 63 навчальних закладів оздоровлювалися понад 92 тисячі осіб. За рахунок коштів соціального страхування частково фінансувалися 582 дитячо-юнацьких спортивних школи, у яких працювало 9 тисяч тренерів і займалося 160 тисяч дітей. У дитячих оздоровчих закладах шороку за рахунок коштів соціального страхування оздоровлювалося близько 250 тисяч дітей, шороку придбавалося більш як 4,4 млн дитячих новорічних подарунків.

Законом передбачено, що у випадку стійкої втрати професійної працездатності, встановленої МСЕК, Фонд здійснює одноразову страхову виплату потерпілому, розмір якої визначається відповідно до ступеня втрати професійної працездатності, виходячи із 17 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на день настання права потерпілого на страхову виплату. За раніше діючим законодавством, у разі стійкої втрати професій-

робітну плату потерпілого і, крім того, не меншим за однорічний заробіток потерпілого на кожну особу, яка перебувала на його утриманні, а також на його дитину, яка народилася протягом не більш як десятимісячного строку після смерті потерпілого.

ВИПЛАТИ ПОТЕРПИЛИМ НА ВИРОБНИЦТВІ

Також не підтримано пропозиції профспілок щодо збереження нинішнього порядку щорічного підвищення страхових виплат потерпілим на виробництві. З 1 січня 2015 року до стабілізації фінансово-економічного становища держава зупинено норму щодо перерахунку сум щомісячних страхових виплат потерпілим на виробництві, який щорічно проводився з 1 березня у разі зростання у попередньому календарному році середньої заробітної плати у галузях національної економіки. Нагадаємо, що у період з 2002 по 2013 роки щорічно з 1 березня страхові виплати підвищувалися з урахуванням темпів зростання номінальної (реальної) середньої заробітної плати в країні. У 2014 році такий перерахунок страхових виплат не проводився внаслідок відсутності необхідних для цього коштів у Фонді соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

ЄДИНИЙ ВНОСОК

Не враховано пропозиції щодо виваженого підходу до зниження розміру єдиного внеску з метою недопущення зменшення надходжень до фондів соціального страхування та порушення прав застрахованих осіб на своєчасне і в повному розмірі отримання страхових виплат і соціальних послуг.

Проте Законом з 1 січня 2015 року зменшено розмір єдиного внеску більш ніж удвічі, за наявності певних умов. Так, встановлено, що при нарахованні заробітної плати (доходів) фізичним особам та/або при нарахованні винагороди за цивільно-правовими договорами ставки єдиного внеску застосовуються з коефіцієнтом 0,4, але у випадку, якщо платник виконує одночасно такі умови:

– загальна база нараховання єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода за цивільно-правовими договорами, в 2,5 раза або більше перевищує загальну середньомісячну базу нараховання єдиного внеску платника за 2014 рік; або якщо загальна база нараховання єдиного внеску не перевищує в 2,5 раза або більше загальну середньомісячну базу нараховання єдиного внеску платника за 2014 рік, то платник замість коефіцієнта 0,4 застосовує коефіцієнт, що розраховується шляхом ділення загаль-

ної середньомісячної бази нараховання єдиного внеску платника за 2014 рік на загальну базу нараховання єдиного внеску за місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) та/або винагорода, за цивільно-правовими договорами (але в будь-якому разі коефіцієнт не може бути менш як 0,4);

– середня заробітна плата по підприємству збільшилася мінімум на 30 відсотків порівняно із середньою заробітною платою за 2014 рік;

– середній платіж на одну застраховану особу після застосування коефіцієнта складе не менш ніж 700 грн;

– середня заробітна плата по підприємству складе не менше трьох мінімальних заробітних плат.

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Не вдалося зберегти призначення дострокових пенсій за півтора року до досягнення пенсійного віку (працівникам, звільненим з роботи у зв'язку з ліквідацією підприємства, скороченням чисельності або штату працівників, за станом здоров'я). Законом України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» (від 28.12.2014 № 76-VIII) виключені норми у ЗУ «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» та «Про зайнятість населення» щодо дострокового виходу на пенсію. Крім того, зазначеним вище Законом внесено зміни до ЗУ «Про соціальний захист дітей війни», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», якими передбачено, що підвищення пенсій, щомісячний додатковий пенсій та розміри мінімальних пенсій по інвалідності визначаються актами Кабінету Міністрів України.

Незважаючи на заперечення профспілок, ЗУ «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» (від 28.12.2014 № 71-VIII) передбачає оподаткування сум пенсій, які перевищують три розміри мінімальної заробітної плати. У умовах «замороження» мінімальних розмірів пенсій, фактичного скасування норм з індексації та не здійснення пенсій у зв'язку із зростанням середньої заробітної плати в країні, в умовах постійного зростання цін і тарифів, встановлення податку на пенсійні виплати знижує рівень пенсійного забезпечення громадян.

Прийнятими законами внесено й інші зміни до законодавства. Так, наприклад, змінами до Кодексу законів про працю передбачено, що працівник не може бути допущений до роботи без укладення трудового договору, оформленого наказом чи розпорядженням власника або уповноваженого ним органу, та повідомлення центрального органу виконавчої влади з питань забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування про прийняття працівника на роботу в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. У разі фактичного допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), оформлення працівни-

ка на неповний робочий час у разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, та виплати заробітної плати (винагороди) без нараховання та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та податків юридичні та фізичні особи-підприємці, які використовують найману працю, несуть відповідальність у вигляді штрафу – у тридцятикратному розмірі мінімальної заробітної плати, встановленої законом на момент виявлення порушення, за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення.

Змінами до Кодексу України про адміністративні правопорушення посилено штрафні санкції за неподання, несвочасне подання, подання не за встановленою формою звіту з сплати єдиного внеску (також внесені відповідні зміни щодо штрафних санкцій і до законодавства про соціальне страхування).

Законом України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» (від 28.12.2014 № 76-VIII) внесено зміни до ЗУ «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України», «Про державну службу», «Про судоустрій і статус суддів», «Про прокуратуру», якими зменшено розміри призначення пенсій з 70 до 60% заробітку та встановлено, що умови та порядок перерахунку призначених пенсій визначаються Кабінетом Міністрів України. Також внесено зміни до ЗУ «Про наукову і науково-технічну діяльність», якими зменшено розмір призначення пенсій за віком, по інвалідності та у разі втрати годувальника з 80 до 60% заробітку.

Враховуючи те, що Кабінетом Міністрів України розроблятимуться зміни до Державного бюджету України на 2015 рік і готовитимуться зміни до інших законодавчих актів, Федерація профспілок України вносить пропозиції та наполягатиме на відновленні санаторно-курортного лікування застрахованих осіб за рахунок часткового фінансування Фондом соціального страхування, відновлення права дострокового виходу на пенсію, збільшення меж сум пенсій для їх оподаткування, посилення соціального захисту потерпілих на виробництві і їхніх сімей та інші пропозиції.

Зараз на виконання прийнятого Закону розробляються заходи стосовно створення Фонду соціального страхування на базі фондів соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та від нещасних випадків на виробництві. З цього приводу 19 січня ц. р. у Міністерстві відбулися тристоронні консультації сторін соціального діалогу, де сторони обмінялися думками щодо необхідності якісного проведення структурних реформ реорганізації зазначених вище фондів. Вирішено створити тристоронню робочу групу для розроблення заходів щодо реорганізації фондів, а тоді провести нараду за участю керівників фондів, представників сторін соціального діалогу і відповідних центральних органів виконавчої влади для прийняття ефективних рішень.

Розрахунки Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності щодо фінансування соціальних послуг у 2011–2015 роках

№ з/п	Назва показника	2011	2012	2013	2014	2015
1	Санаторно-курортне лікування	450 513	1 018 492	1 538 298	1 166 392	132 800
2	Часткове фінансування санаторієв-профілакторієв підприємств	54 325	46 400	46 903	43 970	–
3	Часткове фінансування санаторієв-профілакторієв вищих навчальних закладів	66 275	68 372	70 257	72 530	–
4	Часткове фінансування оздоровлення дітей	159 822	215 843	388 450	369 253	–
5	Часткове фінансування ДЮСШ	153 819	169 605	202 758	182 247	–
6	Позашкільне обслуговування	88 286	98 296	104 855	–	–
	Всього	973 040	1 617 008	2 351 521	1 834 392	132 800

Унаслідок скасування за рахунок часткової оплати з коштів соціального страхування лікування в санаторних закладах застраховані особи позбавляються можливості профілактики захворювань, а це, у свою чергу, призведе до зростання захворюваності та збільшення видатків на виплату Фондом допомоги з тимчасової непрацездатності, яка на сьогодні вже й так становить понад 47,2% усіх видатків Фонду. Санаторно-курортне лікування сприяє зниженню й запобіг зростанню випадків інвалідності, скороченню термінів тимчасової непрацездатності, забезпечує збереження трудового потенціалу країни. Все це вкрай важливо для нашої країни. Адже питома вага працівників, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, стабільно зростає, на здоров'я населення негативно впливають наслідки Чорнобильської катастрофи. Санаторно-курортне лікування потребують громадяни, які постраждали внаслідок антитерористичної операції. Враховуючи нинішній рівень оплати праці в країні та вартість путівки на санаторно-курортне лікування, переважна більшість працівників не в змозі власними силами оплатити вартість путівки.

ОДНОРАЗОВІ СТРАХОВІ ВИПЛАТИ

Учетверо зменшено розміри одноразової страхової виплати потерпілому на виробництві та у кілька разів – у разі його смерті.

ної працездатності, встановленої МСЕК, Фонд здійснював одноразову страхову виплату потерпілому, сума якої визначалася з розрахунку середньомісячного заробітку потерпілого за кожний відсоток втрати потерпілим професійної працездатності, але не вище чотирьохкратного розміру граничної суми заробітної плати (доходу), з якої справляються внески до Фонду. Таким чином, якщо максимальний розмір одноразової виплати потерпілому становив близько 82 824 грн, то після внесення змін – 20 706 грн, тобто учетверо менше.

Згідно з прийнятим Законом, у разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку на виробництві виплачується одноразова допомога його сім'ї у сумі, що дорівнює 100 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на день настання права на страхову виплату, та одноразова допомога кожній особі, яка перебувала на його утриманні, а також на його дитину, яка народилася протягом не більш як десятимісячного строку після смерті потерпілого, у сумі, що дорівнює 20 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на день настання права на страхову виплату. Раніше діючим законодавством було передбачено, що у разі смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання розмір одноразової допомоги його сім'ї має бути не меншим за п'ятирічну за-

НАША БОРОТЬБА

ЯК ЧИНОВНИКИ МІН'ЮСТУ
НАМАГАЮТЬСЯ ПРИВЛАСНИТИ
ЗАГАЛЬНОНАРОДНУ ВЛАСНІСТЬ

Просто шокуюча новина раптом з'явилася в ході засідання Кабінету Міністрів України 21 січня. Як кажуть, тихою сапою, найстарішу і найпопулярнішу оздоровницю Одеси – санаторій «Лермонтовський», в якому відпочивають і оздоровлюються трудящі з різних регіонів України, в тому числі переселенці із зони АТО, намагаються зробити таким собі корпоративним закладом, де будуть обслуговувати виключно чиновників певного відомства. А саме – Міністерства юстиції України, повідомляє Інформаційно-аналітичний центр.

У будь-якому разі, про це свідчить підготовлене Фондом держмайна урядове розпорядження «Про віднесення нерухомого майна у м. Одеса до сфери управління Міністерства юстиції», один з пунктів якого передбачає передачу одеського санаторію «Лермонтовський» у власність Міністерства юстиції України. Підставою для цих дій, на думку чиновників, які готували документ, слугують рішення Господарського суду Одеської області про передачу нежитлових будівель комплексу «Лермонтовського» до Фонду держмайна. Однак, звернімо увагу на дату прийняття цього судового рішення: 9 грудня 2011 року. Тобто саме тоді, коли низка одіозних представників «злочинної влади» прагнули забрати профспілку, а фактично загальнонародну, власність, використовуючи при цьому весь багатий арсенал впливу на судову та правоохоронну системи.

Про те, як проходили тоді судові процеси, як виносилися рішення, добре відомо наразі всім. Здавалося б, при новій, демократичній владі не тільки не повинно бути повторення

тих ганебних процесів, що дуже виразно нагадують події 30-х років минулого століття, а й самі рішення тих судів мають бути піддані глибокому аналізу та перегляду.

І ось ми бачимо, що нібито справедливості восторжествувала. 10 грудня 2014 року суд м. Одеси ухвалив «накласти арешт і заборонити відчуження та обтяження у будь-який спосіб і будь-якими іншими особами нерухомого майна Дочірнього підприємства «Клінічний санаторій «Лермонтовський» Приватного акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілку України «Укрпрофоздоровниця»...». У тому ж рішенні чітко записана заборона самому Дочірньому підприємству і будь-яким іншим особам проводити такі дії, спрямовані на відчуження нерухомої власності санаторію.

Профспілкова ж сторона і не думала проводити такі дії. І ось, як виявилось, знайшлися чиновники, яким рішення суду – не указ. Бо в іншому разі виникає запитання: а може, в Мін'юсті не знали про таке рішення суду? Що, м'яко кажучи, викликає сумнів. Або чиновники вирішили діяти за прин-

ципом: якщо не можна, але дуже хочеться...

Найсумніше, що Кабінет Міністрів України на своєму засіданні визначився із своєю позицією і підтримав пропозицію Фонду держмайна і намагання Мін'юсту. Тож виходить, що ті, хто готував це розпорядження Кабміну фактично підставили Уряд, не надавши йому всієї об'єктивної інформації щодо даного питання.

«Це рішення прийнято з кричущими порушеннями чинного законодавства, – зазначив, коментуючи дії чиновників, голова Правління ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» Микола Субота. – Майно Дочірнього підприємства «Клінічний санаторій «Лермонтовський» на правах приватної власності належить акціонерному товариству «Укрпрофоздоровниця». І всі правовстановлюючі документи про це свідчать. І жодних актів передачі власності санаторію ні на рівні керівництва Дочірнього підприємства «Клінічний санаторій «Лермонтовський», ні на рівні нашого Правління немає. До того ж, таке передавання заборонено 10 грудня 2014 року рішенням Приморського районного суду Одеси. Однозначно, що

посадові особи при підготовці розпорядження Кабміну з цього питання грубо порушили чинне законодавство. На наш погляд, до розслідування того, як і чому це сталося, терміново повинна долучитися Генеральна прокуратура України. Адже такими діями ці посадові особи фактично підставляють і Прем'єр-міністра, і весь Уряд».

Не можна не згадати і про ще один важливий момент. Обгрунтовуючи передачу майна санаторію «Лермонтовський» до сфери управління Мін'юсту, в пояснювальній записці її автори написали, що робиться це, мовляв, з метою реалізації соціальної функції держави в частині створення умов для реабілітаційного лікування та оздоровлення працівників системи органів юстиції, Державної пенітенціарної служби, Державної архівної служби... Та неважко для цього потрібно відбирати це право у шахтарів і металургів, вчителів і лікарів? Чим же ті, хто роблять свій посильний внесок у наповнення держбюджету, гірші за суддів, прокурорів і начальників СІЗО, які з тих самих бюджетних коштів отримують зарплату? А відтепер ще будуть і оздоровлюватися...

ПОЗИЦІЯ ПРОФСІЛОК

ВІДПОВІДЬ НА ЗВЕРНЕННЯ
ДП «КЛІНІЧНИЙ
САНАТОРІЙ «РОЩА»

Щодо ліквідації фінансування санаторно-курортного лікування за рахунок коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку із змінами в чинному законодавстві.

29 грудня 2014 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізацію фонду оплати праці», що набрав чинності з 1 січня 2015 року. Зазначеним Законом передбачено ліквідацію Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків і створення на їх базі Фонду соціального страхування України. Крім того, серед напрямків витрат Фонду соціального страхування передбачено соціальні послуги лише з оплати лікування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм. Незважаючи на категоричну позицію профспілку щодо

збереження оздоровчих заходів як виду профілактики захворювань серед застрахованих осіб, соціальні послуги, які надавалися раніше, а це санаторно-курортне лікування застрахованих осіб і членів їхніх сімей, оздоровлення дітей, часткове фінансування санаторій-профілакторіїв, фінансування ДЮСШ, придбання дитячих новорічних подарунків, не передбачені. З огляду на те, що Кабінет Міністрів України розроблятиме зміни до Державного бюджету України на 2015 рік та до інших законодавчих актів, ФПУ вносиме пропозиції і наполягатиме на відновленні санаторно-курортного лікування застрахованих осіб за рахунок часткового фінансування Фондом соціального страхування.

Григорій ОСОВИЙ,
Голова ФПУ

РЕАКЦІЯ

ОСВІТЯНИ ВИСЛОВИЛИ
ОБУРЕННЯ

Освітня Горностаївського району, що на Херсонщині, глибоко обурені черговим наступом Уряду України на права трудящих.

Ініційований Кабінетом Міністрів Закон України № 77 від 28 грудня 2014 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» позбавляє мільйони працівників різних галузей народного господарства єдиної можливості відновити своє здоров'я в санаторно-курортних закладах та галузевих профілакторіях України. Особливо такого лікування потребують педагогічні працівники, які через щоденне колосальне емоційно-психологічне навантаження надзвичайно схильні до професійних захворювань. А в умовах, коли заробітна плата в бюджетній сфері ледь сягає 60–70 дол. на місяць, санаторно-курортне лікування для більшості працівників є просто недоступним. Більше того, такі рішення однозначно призведуть до руйнації унікальної системи санаторіїв та курортів України, що створювалися впродовж десятиліть зусиллями не одного покоління українців, їх привласнення олігархічними кланами. Крім того, працівники галузі справедливо вважають, що фонди соціального страхуван-

ня формуються виключно за рахунок їхніх грошових внесків і не мають жодного відношення до бюджетних асигнувань. А це означає, що такі принципи рішення, як припинення фінансування санаторно-курортного лікування застрахованих осіб та утримання галузевих санаторій-профілакторіїв мають прийматися не Кабінетом Міністрів, який останнім часом діє за принципом «все добре, що робить біднішим народ», а саме страховальниками, за чий рахунок вони створюються. Горностаївська районна організація профспілки працівників освіти від імені освітян району висловлює незадоволення антинародними діями Кабінету Міністрів України і дуже просить ФПУ ініціювати перегляд прийнятого Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» з метою повернення до нього норм щодо фінансування санаторно-курортного лікування застрахованих осіб, оздоровлення дітей працівників у дитячих позаміських оздоровчих закладах та утримання галузевих профілакторіїв.

ОФІЦІЙНО

УПРАВЛІННЯМ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ
ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ЮСТИЦІЇ У МИКОЛАЇВСЬКІЙ
ОБЛАСТІ РОЗГЛЯНУТО ЗВЕРНЕННЯ ФПУ

У відповіді, зокрема, повідомляється, що на примусовому виконанні перебуває зведено виконавче провадження 74 виконавчих документів про стягнення коштів з Державного підприємства «Миколаївський бронетанковий завод» на користь стягувачів на загальну суму 2301791,35 грн, з них 29 виконавчих документів про стягнення заборгованості із заробітної плати на користь стягувачів на суму 357230,19 грн.

Під час здійснення зведеного виконавчого провадження боржником ДП «Миколаївський бронетанковий завод», на виконання вимоги державного виконавця надано лист, яким запропоновано звернути стягнення на базу відпочинку «Вітерець», що розташована за адресою: Миколаївська область, Березанський район, с. Коблево, вул. Миколаївська, 1. У зв'язку з цим 04.07.2013 державним виконавцем проведено опис і арешт майна боржника бази відпочинку «Вітерець»,

про що складено відповідний акт та повідомлено Державний концерн «Укроборонпром» листом від 09.07.2013. Згідно з листом Державного концерну «Укроборонпром» від 02.08.2013 останнім підтримано позицію реалізації майна ДП «Миколаївський бронетанковий завод» у рахунок погашення виключно заборгованості із заробітної плати. На сьогодні підстави для припинення реалізації майна ДП «Миколаївський бронетанковий завод» відсутні.

Соціальний геноцид, або Кому потрібна хвора нація?

Четвертий рік триває розпочата попередньою владою антипрофспілкова кампанія, спрямована на підрив активності профспілкових організацій, дискримінацію перед суспільством, і особливо – силове, незаконне вилучення належних їм соціальних об'єктів.

Нікого не цікавить подальша доля оздоровчих закладів, їхня робота для людей. Реальний інтерес – це ласі земельні ділянки, будівлі в курортних зонах і центрах міст.

Починаючи з 2011 року, органами прокуратури було подано понад 200 судових позовів до господарюючих суб'єктів ФПУ, обласних об'єднань профспілок з однією вимогою: відібрати належні на абсолютно законних підставах мільйонним спільчан санаторії, туристичні бази, на початку центри й інші об'єкти. Основними підставами позовів були сумозвісні постанови Верховної Ради від 1992 і 1994 років про визнання з 24 серпня 1991 року державною власністю майна всіх колишніх загальносоюзних організацій, при цьому не було наведено жодного юридично підтвердженого факту про участь колишньої радянської держави в будівництві нинішніх профспілкових об'єктів.

**ВОЛОДИМИР САЄНКО,
ЗАСТУПНИК
ГОЛОВИ ФПУ:**

«Нещодавно мене на очі потрапило повідомлення пана Царьова стосовно намагання профспілок України ініціювати третій Майдан, виступити проти Президента. Зі свого боку, хочу зайвий раз наголосити: задання Федерації профспілок – благополуччя кожного українця. Ми не є політичною організацією, ми не вступимо проти Президента чи Прем'єр-міністра, ми виступаємо, ми боремося за соціальний захист, за процвітання нашої країни.»

Вказані нормативно-правові акти не відповідають положенням Конституції України, суперечать нормам національного законодавства та міжнародного права відносно непорушності, захисту права власності й не сприяють євроінтеграційному курсу країни, де право власності дійсно є непорушним.

Таку точку зору в своїх правових висновках поділяють й Інститут держави й права ім. В. М. Корецького НАН України (від 2006 і 2011 років), Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого (від 2007 року), доктор юридичних наук, професор О. Дзера.

Також слід зазначити, що згідно з рішенням Конституційного Суду України від 11.11.2004 № 16-рп/2004 кооперативні організації колишньої УРСР довели правомірність права власності на своє майно.

Система профспілкових санаторно-курортних та оздоровчих закладів є на сьогодні єдиним у державі цілісним комплексом, який забезпечує повний цикл надання лікувальних і реабілітаційних послуг найширшого спектру та складає основу санаторно-курортної галузі нашої держави. На момент отримання незалежності профспілки володіли близько 350 майновими комплексами санаторно-курортного та туристичного призначення. Усі об'єкти були набуті ФПУ та її суб'єктами господарювання на законних підставах, про що свідчать відповідні документи на право власності, видані уповноваженими державою органами згідно з чинним законодавством.

За багато років профспілки, як соціально відповідальні власники, модернізували і розвинули повноцінну санаторно-курортну систему, курортну медичну науку, фактично – зберегли для потреб країни унікальну конкурентоспроможну галузь національної економіки, чого ніяк не скажеш про комунальні, відомчі та інші державні санаторії, інші об'єкти соціального призначення, переважно більшість яких за 20 років майже безплатно «передано в надійні руки» під час приватизації й подальша доля яких невідома.

Наразі про фспілкові оздоровні заклади туризму, культури, спорту, дитячі оздоровчі табори незмінно слугують простим людям і залишаються єдиним місцем надання доступних та кваліфікованих послуг українським родинам. У профспілкових санаторіях щорічно забезпечується професійне санаторно-курортне лікування десятків тисяч робітників, що працюють у важких та шкідливих умовах, інвалідів праці, а віднедавна й учасників АТО, населення, постраждалого від бойових дій.

Зважаючи на гостроту поточного моменту, Збройним силам України передано санаторії в містах Слов'янську та Очакові, тисячам тимчасово переміщених із Сходу сімей надано притулок у дитячих санаторіях.

Сьогодні профспілківий майновий комплекс надає необхідні суспільству соціальні послуги, зайняті десятки тисяч робочих місць, щороку сплачуються понад 450 млн грн податків, внески до Пенсійного та інших страхових фондів.

Отже, профспілки за роки незалежності України, існуючі без державної фінансової підтримки, зберегли для держави санаторно-курортну наукову базу для виконання важливої соціальної функції у житті суспільства – оздоровлення та реабілітації трудових ресурсів держави, що гарантована Конституцією.

Натомість державна політика теперішньої влади, на яку було покладено чимало сподівань, нічим не відрізняється від попередньої й методично продовжує впроваджувати плани із захоплення та продажу через Фонд держмайна України оздоровниць, що завжди належали не чиновникам, а були побудовані членами профспілок та їм слугували. Так, побоюючись витрашу справ профспілок у Вищому господарському суді

України, заступник Генерального прокурора України О. Бачун прийняв рішення про перегляд їх через найвищу судову інстанцію – Верховний Суд України. Наслідком цинічного використання адмінресурсу стало узаконова практиці Верховним Судом України по семи справах щодо визнання профспілкового майна державною власністю. На цьому державний функціонер вирішив не зупинятися та, використовуючи владні повноваження, за своїм підписом розіслав усім прокурорам інформаційного листа з прямою вказівкою щодо подальшого «зачищення» майна профспілок шляхом подання нових позовів з урахуванням практики Верховного Суду. Наразі за такими ж схемами почали «віджимати» навчальні центри, заклади культури, спорту, дитячі оздоровчі табори і навіть адміністративні будівлі профспілок – єдине місце в регіоні, куди прості люди ще можуть вільно прийти, поскаржитися на порушені права й безоплатно отримати реальну допомогу.

Неодноразові звернення до в. о. Президента України М. Турчинова та Прем'єр-міністра України А. Яценюка, зустріч Голови ФПУ із заступником Генпрокурора О. Бачуном просто були залишені поза увагою та скинуті в копію бюрократичної машини. Позиції керівників держави профспілки так і не почули та не змогли довести до людей. Важко уявити, щоб у будь-якій країні Європи, куди рухається наша держава, так цинічно та відверто порушувалися права, силою, незаконно відбиралося майно наймасовішої громадської організації.

На сьогодні по 40 майнових об'єктах профспілок, отриманих державою за рішеннями судів, ФДМУ вже зареєстрував право власності й займається підготовкою їх до приватизації. Серед них такі оздоровниці, як клінічний санаторій «Лермонтовський», клінічний санаторій «Авангард», санаторії «Гірський», «Приморський», дитячий оздоровчий заклад «Оніусь». Недалекоглядна політика та чергові експерименти Кабінету Мі-

ністрів України щодо поповнення бюджету призведуть до розпорошення і, як наслідок, зруйнування цілісного комплексу санаторно-курортних та оздоровчих закладів, аналогу якому немає в державі, та вкрай загострять соціальну напругу в суспільстві.

Процес свідчать й інші кроки: можновладців. 29 грудня 2014 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізацію фонду оплати праці», що був внесений Урядом України та набрав чинності з 1 січня 2015 року.

На жаль, при опрацюванні даного законопроекту не були підтримані пропозиції профспілок щодо збереження за рахунок коштів соціального страхування фінансування санаторно-курортного лікування, оздоровлення дітей, часткового фінансування санаторіо-профілакторіїв. Навряд чи депутати не знали, що санаторно-курортне лікування дозволяє знижувати кількість випадків інвалідності, сприяє скороченню термінів тимчасової непрацездатності та збереженню трудового потенціалу країни. Що питома вага трудящих, що працюють в умовах, які не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, стабільно зростає, на стан здоров'я негативно впливають наслідки Чорнобильської катастрофи, і що санаторно-курортного лікування потребують громадяни, котрі постраждали внаслідок антирекордних операцій. Враховуючи існуючий рівень оплати праці в країні та вартість путівки до санаторіїв, переважна більшість працівників самостійно не в змозі придбати такі путівки. Але з іншого боку їхня логіка зрозуміла. Якщо держава урізає працівникам такі соціальні гарантії, то навіщо трудящим це майно?

Складається враження, що влада підготовку профспілки до вибору інших, більш радикальних, способів захисту своїх прав та інтересів, які в надзвичайно складній і важкій для країни час можуть похитнути крихкий мир у суспільстві, що вкрай необхідний для країни, яка стала на шлях масштабних реформ.

Понад 450 млн грн

ПОДАТКІВ, Внески до Пенсійного та інших СТРАХОВИХ ФОНДІВ ЩОРОКУ СПЛАЧУЄ ПРОФСПІЛКОВИЙ МАЙНОВИЙ КОМПЛЕКС

**Раїса
Чирва**

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Реформування чи руйнація соціального страхування?

В Україні розпочато реорганізацію Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Уряд вирішив на їх базі створити єдиний фонд соціального страхування. Таке злиття, на думку чиновників, не тільки наведе лад у сфері соціального страхування, а й заощадить сотні мільйонів гривень на адміністративні витрати. Як новації позначатся на соціальній захищеності громадян, з'ясовували «Профспілкові вісті».

АРГУМЕНТИ ДО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Чим керувалися чиновники, коли задумували таке об'єднання? Що мали на меті? Чи справді турбувалися, щоб рівень соціальної захищеності українців відповідав європейським стандартам? За словами міністра соціальної політики Павла Розенка, реформування фондів соціального страхування – надто нагальна проблема, аби й надалі затягувати її розв'язання. На думку чиновника, модель не те що європейському рівню не відповідає, а загалом застаріла, регресивна і не потрібна. Чинна модель соціального страхування, переконує пан міністр, є «корупційною». І одним із перших узявся боротися з корупцією. «Разом відрубати всі корупційні схеми, створити нову біографію об'єданого фонду», – поділився він своїми намірами з читачами Інтернет-видання «Лівий берег».

Звісно, у кожній сфері є певні недоліки. Однак кожен випадок зловживання коштами соціального страхування стає предметом детального аналізу профспілкових активістів. Тож говорити, що система соціального страхування наскрізь

пронизана корупційними схемами, зайве. Та чиновники оперують іншими фактами. На їхню думку, є низка санаторіїв, куди залучаються гроші з фонду, щоб потім повернутись у кишені соціальних страхувальників. Насправді у здравницях ніхто не відпочиває, а «відкати» збагачують насамперед керівників фондів. Прозвучала думка відповідального урядовця, що таке явище – масове по всіх областях України. Відтак об'єднаний фонд стане панацеєю від будь-яких зазіхань на чужі гроші. Міністр соціальної політики Павло Розенко не раз наголошував: «Мені не потрібен єдиний фонд, мені потрібно, аби зникли корупційні схеми, які, на жаль, досі продовжують діяти».

Серед основних аргументів щодо необхідності злиття фондів – підвищення ефективності управління соціального страхування, скорочення та оптимізація витрат на управління, спрощення обслуговування застрахованих осіб та роботодавців. Це, на переконання чиновників, дасть додатковий ресурс для здійснення виплат безпосередньо громадянам, ресурс приміщень, техніки, який планують спрямувати на інші важливі галузі соціальної політики. Більше того, урядовці в оптимізації фондів вбачають додаткову можливість для поліпшення якості послуг уразливих верств населення.

Єдиний Фонд соцстраху, який об'єднає Фонд від нещасних випадків і Фонд з тимчасової втрати працездатності, насправді підпорядкує їх безпосередньо Мінсоцполітики. Тож у цьому випадку бюджетами фондів розпоряджатиметься міністерство, а не соціальні партнери, які цей фонд наповнюють. На думку профспілкових лідерів України, це зруїнує діючу систему страхових виплат і призведе до зниження щомісячних нарахунків, які для більшості потерпілих

на виробництві є єдиним джерелом доходів. Багатомільярдні кошти будуть зосереджені в одній установі, делегати від працівників та роботодавців практично усуваються від управління установою. Не законами, а актами Уряду визначатимуться особливості обчислення страхового стажу за окремими видами соцстрахування та страхові випадки. Не виключено, що Кабінет Міністрів України встановлюватиме додаткові умови для отримання виплат.

ПРО СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ ЗАБУЛИ

Розмови про нагальність реформування системи соціального страхування точаться давно. Такі ж давні й спроби несправедливого використання коштів Фонду соціального страхування, бюджет якого формується виключно за рахунок внесків застрахованих осіб. Свого часу відповідний урядовий законопроект було відкликано з ВР через багатотисячні акції протесту. Однак пізніше його таки «протягли» до парламенту, переконавши депутатів, що документ посилює відповідальність за порушення трудових прав.

Нині чиновники запевняють, що основні принципи соціального страхування дотримано: тристороннє партнерство, співпраця між роботодавцями, профспілками та державою. Забули лишень, що «партнери» держави на процес злиття погоджувалися тільки після проведення ретельного аудиту та за умови збереження діючої тристоронньої системи управління Фондом. Плюс дотримання усіх соціальних гарантій, уже наданих застрахованим особам.

Однак складається враження, що соціальний діалог «помер» задовго до ухва-

**Розмір допомоги
із тимчасової
непрацездатності
потерпілим на виробництві
знижується зі 100 до 80%
середнього заробітку (оподаткованого доходу).**

За розрахунками Міністерства фінансів України, об'єднання фондів соціального страхування має сприяти скороченню адміністративних витрат на 600 млн грн.

вання, охорони життя та здоров'я відтепер значно звузились.

Серед видів матеріального забезпечення та соціальних послуг не передбачено санаторно-курортного лікування, часткового фінансування санаторіїв-профілакторіїв, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, позашкільного обслуговування дітей. Розміри допомоги із тимчасової непрацездатності залежно від стажу роботи знижено з 60–100% до 50–80% заробітку застрахованої особи, залежно від трудового стажу. В новому документі також вилучили статтю, яка передбачала призначення та виплату пенсії з інвалідності та у разі втрати годувальника внаслідок нещасного випадку на виробництві.

Учетверо зменшено розмір одноразової страхової виплати потерпілому.

Цей перелік можна продовжувати. Та от що прикметно: спротив профспілкового загалу викликає не об'єднання фондів, а істотне урізання соціальних послуг і можливостей, яке за ним криється. Замість того, щоб зміцнювати здоров'я людей до настання хвороби, запобігати дорогому лікуванню, реабілітувати тих, хто отримав травму чи переніс операцію, соціальні реформи сьогодні спрямовані на цілковите нехтування станом здоров'я українців, зменшення трудового ресурсу та збільшення смертності, у тому числі й дитячої.

Профспілковий актив країни нині зайнятий тим, аби мінімізувати наслідки запропонованої реформи соціального страхування. З боку урядових структур реакція на зауваження та пропозиції ФПУ доволі млява. Не вдалося порозумітися з урядовцями у питанні затвердження бюджету Фонду соціального страхування безпосередньо правлінням Фонду як вищим органом управління. Передача цієї функції Уряду є показовою рисою одержавлення фондів. Відтепер усі необхідні зміни з фінансування за напрямками витратків затверджуватимуться у Кабінеті Міністрів. Тож оперативність ухвалення рішень – під великим знаком питання.

Профспілкові лідери наразі визначаються, як діяти далі, аби ефективно захистити соціально-економічні права та інтереси працівників. Поки що сподіваються на відновлення переговорного процесу, однак не виключають і радикальних методів – акцій протесту та страйків.

Щороку в оздоровничих ФПУ проходили реабілітацію та отримували санаторно-курортне лікування близько 400 000 українців

лення документа про об'єднання фондів в один, підконтрольний Уряду. В пояснювальній записці до законопроекту вказано, що документ не стосується питань соціально-трудової сфери, тож не потребує жодних консультацій чи елементарного обговорення з громадськістю.

Не було навіть імітації обговорення. Бо, на думку експертів, Уряду на такі дрібниці забракло часу. Терміни ліквідаційного процесу фондів надто стислі, а графік діяльності робочої групи з їх об'єднання – надмір щільний. На процес злиття відведено обмаль часу. Міністр Павло Розенко зазначив, що треба «швидко й ефективно пройти процедуру об'єднання цих двох фондів».

І знову ж таки, терміни, як, власне, і законопроект, зі сторонами соціального діалогу узгодили радше для проформи. Досить неохоче чиновники погодились на пропозицію профспілок, аби до складу управління новоствореного Фонду входило по 7, а не по 5 представників від держави, профспілок та роботодавців. Вдалося відстояти і повноваження з при-

значення та звільнення директора виконавчої дирекції. Цю процедуру залишено за правлінням Фонду.

Нова державна структура, створена на основі двох фондів соціального страхування – від нещасних випадків на виробництві та тимчасової втрати працездатності, на свій розсуд волі розпоряджиться страховими коштами, які сплачують роботодавці та застраховані особи.

ДІЖКА ДЬОГТЮ ДО ЛОЖКИ МЕДУ

Окрім задекларованого рівня прозорості у Фонді соціального страхування, позитивних моментів лідери профспілкового руху не помітили. Головний недолік злиття – погіршення соціального захисту застрахованих осіб та членів їхніх родин. Адже у законопроекті не передбачено фінансування за рахунок коштів соціального страхування санаторного оздоровлення застрахованих осіб, що неодмінно призведе до витратків Фонду для

виплати допомоги із тимчасової непрацездатності. Бо таке оздоровлення чи лікування спрямоване на зниження та запобігання інвалідності, скорочення термінів непрацездатності, а в результаті – збереження трудового потенціалу країни. Враховуючи нинішній рівень оплати праці в країні, а також те, що путівки коштують удвічі дорожче за середню місячну зарплату, переважній більшості громадян санаторії та профілакторії вияляться недоступними.

Істотно знижено й розміри страхових виплат та одноразових компенсацій шахтарям, металургам і працівникам інших галузей економіки, які потерпіли внаслідок нещасного випадку на виробництві. Слід зауважити, що запропонована система соціального страхування не тільки звужує права громадян, а й порушує конституційні норми.

Гарантії працюючих громадян щодо соціального захисту у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворю-

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ, ГОЛОВА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ: «ХТО ВИГРАЄ ВІД ТАКОГО РЕФОРМУВАННЯ?»

На всіх попередніх етапах дискусії щодо реформування системи соціального страхування профспілки були готові до обговорення, вносили свої пропозиції спільно з СПО роботодавців, оскільки платником соціального внеску на сьогодні є роботодавець, який сплачує за на-

ймаючого працівника. Уряд мав би дослухатися до думки профспілок, адже саме вони представляють найімаїмих осіб. Та, на жаль, цього не сталося, відтак ухвалені рішення мають дискримінаційний характер. Профспілки з цим не згодні, тож ініціюватимуть внесення змін до згаданого закону, аби відновити права працівників на санаторно-курортне лікування, принаймні на дитяче оздоровлення. Цим правом користувалися усі без винятку категорії працівників в Україні, єдина

умова, яка висувалася для цього, – бути застрахованою особою і наявність медичних показників про необхідність лікування. Наразі налагоджена система руйнується, знищується матеріальна база надання санаторно-курортних послуг, а це кілька сотень санаторно-курортних закладів України. Трудові колективи у відчаї, адже люди виявилися не підготовленими до такого розвитку подій. Тим часом експерти кажуть, що близько 16 тисяч працівників цієї сфери зали-

шаться без роботи. Кому це потрібно? Санаторно-курортна система працювала легально, давала тисячам фахівців роботу, до бюджету перераховувалися податки. Зауважу, що за підсумками минулого року загальна сума таких податків становила майже 500 млн грн. То хто виграє від такого реформування? У чому урядовці бачають позитив? Якщо застраховані особи втрачають законне право на лікування, трудові колективи поповнюють лави безробітних, а дер-

жава у підсумку втрачає податки, то профспілки сприймають новий закон як руйнівний удар по санаторно-лікувальному комплексу, переважна частина об'єктів якого перебуває в управлінні або у власності профспілок. Більше того, держава в такий спосіб опосередковано завдає удару по самих профспілках. У цій ситуації напрошується думка: може, хтось поставив за мету збанкрутувати профспілкові санаторії, аби продати їх за безцінь?

ТОЧКА КИПІННЯ

АТОМНИКИ ВИМАГАЮТЬ ВИПЛАТИТИ БОРГИ ІЗ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Чорнобильська об'єднана організація Профспілки працівників атомної енергетики та промисловості 21 січня провела акцію протесту під стінами Будинку Уряду. Працівники підприємств зони відчуження протестували проти боргів із фінансування чорнобильських підприємств.

Тетяна РУБАН
«ПВ»

Мітингувальники обурені тим, що 6 тисяч працівників от уже два місяці не отримують грошей. За словами представників Атомпрофспілки, кошти було перераховано до Державного казначейства України надто пізно – 31 грудня 2014 року, тож через завершення фінансового року гроші не дійшли до отримувачів – підприємств м. Чорнобиля.

Крім того, держава заборгувала за минулий рік 132 млн гривень. Без належного фінансування залишилися бюджетні програми, серед яких «Підтримка екологічно безпечного стану в зонах відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення», «Виконання робіт у сфері поводження з радіоактивними відходами неядерного циклу, будівництво комплексу «Вектор» та експлуатація його об'єктів», «Підтримка у безпечному стані енергоблоків та об'єктів «Укриття» та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС».

Атомники вимагали від Уряду забезпечити повне та безперервне фінансування бюджетних програм; забезпечити фінансування державних програм у першому кварталі 2015 року на рівні фінансування першого кварталу 2014 року; терміново вирішити питання повернення витрат Пенсійному фонду України на нарахування та доставку пільгових пенсій (за Списком № 1) шляхом бюджетного фінансування пільгових пенсій працівників зони відчуження; виплатити працівникам підприємств у зоні відчуження заборгованість із заробітної плати та її складових за 2014 рік; терміново призначити керівника Державного агентства України з управління зоною відчуження (ДАЗВ); притягнути до відповідаль-

ності посадових осіб ДАЗВ України за бездіяльність, непрофесійне виконання посадових обов'язків, що спричинило нерівномірний розподіл асигнувань держбюджету за державними програмами та призвело до порушення Конституції України, трудового законодавства, Генеральної, Галузевої угод та колективних договорів на підприємствах зони відчуження; притягнути до відповідальності керівників підприємств, які з метою економії фонду оплати праці вимагають від працівників писати заяви про надання відпустки без збереження заробітної плати, погрожуючи звіль-

ненням з роботи (за наявності доказів).

Атомники вимагають не лише ліквідації боргів за 2014 рік і заборгованості поточного року, а й коригування бюджетного фінансування для підприємств зони відчуження на 2015 рік.

призначити керівника Державного агентства України з управління зоною відчуження. «Відсутність керівника не дає змоги ефективно вирішувати й належно виконувати бюджетні програми, їх фінансування», – пояснює Валерій Матов.

Постановою Кабінету Міністрів України № 717 від 29 грудня 2014 року було подовжено дію постанови Уряду від 10 вересня 2008 р. № 831 «Про доплати особам, які працюють у зоні відчуження». Міністр соціальної політики України Павло Розенко запевнив, що надбавки чорнобильцям буде збережено, і пообіцяв виконувати постанову, а також долучитися до ліквідації накопичених фінансових і зарплатних боргів чорнобильським атомникам.

«До 1 лютого урядовці обіцяють усі проблемні питання зняти, – зазначив Валерій Матов. – Сьогодні для нас надзвичайно важливо збільшити фінансування підприємств зони, встигнути внести відповідні зміни до державного бюджету. Ми любимо це питання серед депутатів, аби встигнути вчасно».

Микола Тетерін зазначив, що вони надалі домагаються належного фінансування всіх програм у зоні відчуження та висловив сподівання, що їхні проблеми нарешті будуть вирішені. У протиположний раз працівники зони відчуження проведуть більш масову акцію.

За словами голови Атомпрофспілки Валерія Матова, для розв'язання проблем підприємств зони відчуження передусім важливо

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

ПОРТИ ЗАПИТУЮТЬ: ДЕ РЕЗУЛЬТАТИ РЕФОРМИ ГАЛУЗІ?

Закон «Про морські порти України», який стартував у червні 2013 року, закріпив статус України як морської держави і визначив низку важливих правових норм, що мають забезпечити роботу підприємств морської галузі в нинішніх умовах. Питання про перебіг реформ у портовій галузі обговорювалося на прес-конференції за участю голів профспілок великих портів України, що відбулася 21 січня у Майдан Прес-Центрі.

Тетяна ЛАРИНА
«ПВ»

Очільники профспілок портів одногослоно заявили, що після прийняття закону про порти у морській галузі та старту реформ з'явилося чимало проблем, як-от відсутність інвестицій у розвиток підприємств, зростання темпів скорочення професіоналів, жорстка монополія на управління. Промовці наголошували, що за майже півтора року роботи порти не отримали додаткових можливостей для свого розвитку, не створено умов для залучення інвесторів, власні кошти портів «примусово» акумульовані у створеній Адміністрації морських портів України (АМПУ) і не можуть бути використані своєчасно, тому що фінансовий план на поточний рік затверджується Урядом лише у вересні-жовтні поточного року. Органи управління галузі примушують державні підприємства зменшувати витрати на оплату праці та забезпечення соціальних пільг, дотримання яких обумовлено у колективних договорах.

За словами координатора Ради голів профспілкових організацій підприємств морської галузі України, голови профспілки Одеського порту Володимира Зайкова, така негативна динаміка спостерігається в портовому господарстві з червня 2013 року. «Для припинення подальшого поглиблення негативних процесів у морській галузі необхідно в найкоротші терміни провести низку карди-

нальних реформ, які розглянути на спеціальному засіданні Кабінету Міністрів України, обговоривши забезпечення сприятливих, економічно виправданих умов роботи морської галузі із залученням широкого кола підприємців та інвесторів. Кінцева наша мета – отримання інвестицій та розвиток наших підприємств», – наголосив Володимир Зайков.

Незважаючи на високі показники в роботі, керівництво АМПУ забороняє керівництву портів виплачувати працівникам премії та виконувати свої зобов'язання за колективними договорами, зокрема виплачувати ветеранам визначені кошти. Тим часом у Галузевій угоді, підписаній Міністерством інфраструктури, Федерацією роботодавців транспорту України та Спільним представницьким органом профспілок у сфері морського транспорту, в пункті 2.7 зафіксовано «розподіл прибутку державних підприємств на соціальний розвиток трудового колективу».

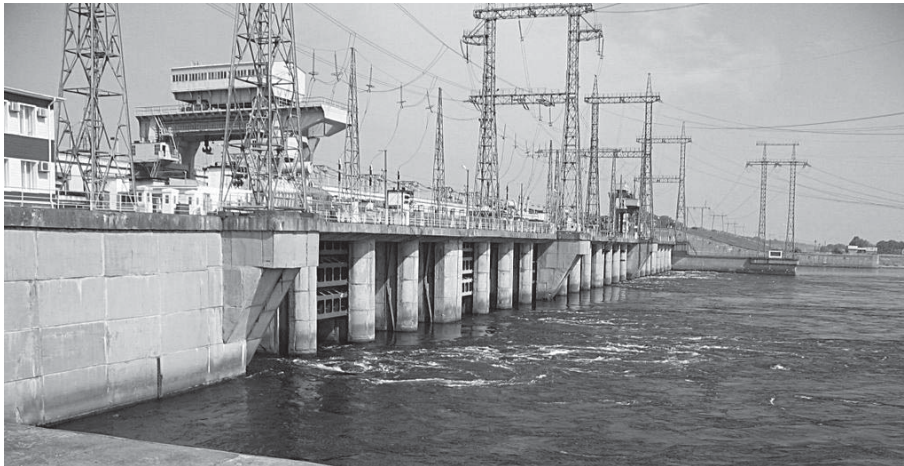
Крім того, Адміністрація морських портів України вимагає скорочення штатів, але ж більшість працівників – це професіонали своєї справи. Мають питання профспілки і до управлінців, які зараз очолює АМПУ і займаються так званним «реформуванням». Учасники прес-конференції заявили про свої подальші дії: зустрітись з міністром інфраструктури України і запросити його відвідати підприємства, щоб познайомилися з працівниками, а також дістати можливість залишити 70% отриманого прибутку для інвестування в розвиток підприємств.

За 1,5 року роботи порти не отримали додаткових можливостей для свого розвитку.

**132 млн
гривень**
ЗАБОРГУВАЛА
ДЕРЖАВА ЗА
МИНУЛИЙ РІК
АТОМНИКАМ

КИРОВОГРАДЩИНА | ПАРТНЕРСТВО

ПІДПРИЄМСТВО, ЯКЕ ДАЄ НАДІЮ НА ТЕПЛО ТА СВІТЛО

Той, хто не бував на Кременчуцькій ГЕС у м. Світловодську, багато втратив і обов'язково має відвідати виробничу міць Кіровоградщини і всієї країни. Це не тільки візуально вражає видовище, а й стратегічний об'єкт, вага якого сьогодні, в період ліміту природного газу, значно зростає. Тобто, це надія на тепло та світло. Саме Кременчуцька ГЕС, після Дніпрогесу, найпотужніша на Дніпровському каскаді. Увага до гідроелектростанції прикута ще й тому, що в грудні вона відзначила своє 55-річчя. (У далекому 1959 році став до ладу перший, а в наступному – 12-й, останній, гідроагрегат). І відтоді, без жодного наляку на зупинку, ГЕС працює, нарощуючи обсяги.

Марія ІВАНОВА
керівник прес-центру ФПО

Звісно, у важкий для країни час не до гучних ювілеїв, але зустрічі все ж організували: одного дня з ветеранами праці, котрі зводили підприємство, заклали фундамент для сучасного покоління, наступного – з працюючими. Усім сказали добрі слова, відзначили кращих працівників.

Це була перша в СРСР станція без машинного залу, – розповідає директор Сергій Яременко. – Якщо ескізно, то в складі споруджень гідрозузла – будівля ГЕС, бетонна та земляна греблі, судноплавний шлюз. По спорудах проходять залізнична й автомобільна дороги. Напірні спорудження утворюють одне з найбільших не тільки в Україні, а й у Європі, Кременчуцьке водосховище. (Воно є основним регулятором води по всьому Дніпровському каскаді). Управління і регулювання технологічних процесів повністю автоматизовані. Тож зрозуміло, якого рівня мають працювати фахівці. Це наш золотий фонд. Хоча кадрів не вистачає, доводиться шукати, й не завжди знаходимо. Справа в тому, що випускник вишу, навіть із червоним дипломом, аби стати добрим спеціалістом, має працювати під наглядом наставника років із п'ять. Готових фахівців ніхто не запропонує, тому бережемо своїх. Велику увагу приділяємо навчанню. Причому спеціалісти підвищують кваліфікацію не лише в

Україні, а й за кордоном. Є провідні кампанії, які цим займаються. Нині проводиться серйозна реконструкція – заміна гідроагрегатів, основного і допоміжного обладнання. Це дає змогу суттєво збільшити потужність – на понад 10%. Для цього залучаються кошти світового банку. До 2024 року планується стовідсотково модернізувати станцію. Середньорічне виробництво електроенергії складає 1506 млрд кВт/год, що значно більше, ніж споживає область, тому, думаю, Кіровоградщина буде із світлом. Оскільки Кременчуцька ГЕС входить до складу ПАТ «Укргідроенерго», тож працює на державну скарбничку, для загального блага.

У соціально налаштованого керівника є майбутнє, адже налагоджений діалог сприяє доброму мікроклімату в колективі ГЕС, цивілізованому підходу до вирішення назрілих проблем.

Ще одна особливість підприємства, яка заслуговує на увагу: міцний тандем керівництва і профкому, тому технічна складова розвивається нерозривно від соціальної, якою опікується профспілка. Голова профкому Валентина Аннілова згадує: «Сергій Олександрович прийшов до нас 2 роки тому. Під час першої зустрічі я запитала, чи була профспілкова організація на його попередній роботі. Після заперечної відповіді представила свою профорганізацію із стовід-

сотковим членством і запропонувала керівникові вступити до її лав. Він відповів: я – як усі, і в свій перший робочий день написав заяву про вступ у профспілку. Скажу відверто, перший рік виникало тертя, адже Сергій Олександрович не був знайомий з профспілковою роботою, правами профкому, зате тепер у нас повне взаєморозуміння. Будь-яке питання не вирішуємо кулурно, а обговорюємо і знаходимо вихід в інтересах працівників, приміром, стосовно зміни графіку роботи (в зв'язку з реконструкцією доводиться залучати працівників на роботу в нічний час та вихідні), порушень трудової дисципліни. Профком завжди займає позицію арбітра. Колдоговір у нас не виокремлений із системи, єдиний для всіх гідроелектростанцій, але він нас вштовпує соціальним наповненням. Так, на культурасову й оздоровчу роботу виділяється не 0,3% від фонду оплати праці, як передбачено законодавством, а 1%, тож можемо і заплановані заходи, й оздоровлення працівників та їхніх дітей провести на рівні. Не перериваємо зв'язків і з ветеранами праці, цікавимося їхнім життям-буттям. Обов'язково збираємо їх на День енергетика, оточуємо увагою й у будні, йдемо назустріч у вирішенні будь-яких проблем. Під контролем профкому питання охорони праці, а це забезпечення працівників спецодягом, безпека робочих місць,

ЗАКАРПАТТЯ | ВІЗИТ

ЩЕДРУВАЛЬНИКИ ПРИВІТАЛИ ПРОФПРАЦІВНИКІВ

Доброю традицією в Закарпатській облпрофраді (голова Іван Король) стали щорічні новорічно-різдвяні щедрювання, якими профспілкові працівників вітають аматори мистецтва обласного Будинку культури профспілок (директор Ганна Табакович).

Сергій БАРАНЧИКОВ

Напередодні Нового року до обласної ради профспілок завітали учасники вокальної студії «Зорепад» Будинку культури профспілок, якою керує Тетяна Бабець. Юні таланти разом з Дідом Морозом і Снігуронькою потішили працівників апарату облпрофради цікавою програмою, яку підготувала Ган-

на Табакович. Особливо запам'ятався всім виступ наймолодшої учасниці аматорського колективу Софії Фабіан. Голова облпрофради Іван Король щиро подякував аматорам і вручив учасникам новорічні подарунки. Привітали щедрювальники також працівників обласних організацій галузевих профспілок: працівників освіти і науки, охорони здоров'я, споживчої кооперації та ін.

КИЇВ | ТРАДИЦІЇ

СВЯТО ДИТИНСТВА І ДОБРА

Щорічна традиція столичних профспілок – новорічні вистави дітей за мотивами казок народів світу. Цього разу маленькі глядачі завітали до таємничого Царства Дракона, де відбулися дивовижні пригоди українських козаків. Міськпрофрада та її членські організації надали безкоштовні квитки, солодощі, новорічні подарунки.

Тетяна РУБАН
«ПВ»

Наприкінці грудня в Українському домі відбулось офіційне відкриття Головної профспілкової яринки столиці. З Новорічними та Різдвяними святами дітей і їхніх батьків привітали голова Київської міської ради профспілок Валентин Мельник, Посол Китайської Народної Республіки

в Україні Пан Чжан Сіюнь, директор Українського дому Юрій Стельмащук та перший заступник міністра культури Ігор Ліховський. На гостей свята очікували й інші приємні розваги: презентація китайської кухні за участю представників КНР, чайні церемонії, анімаційні програми та атракціони. Інститут Конфуція провів уроки китайської каліграфії та мови, виставку китайських картин, майстер-клас ушу для дітей.

ЛУГАНЩИНА | ТУРБОТА

У НОВИЙ РІК – З БАГАТОДІТНИМИ РОДИНАМИ

Новому року та Різдву були присвячені святкові заходи для багатодітних родин, проведені профспілковим комітетом Северодонецького об'єднання «Азот» за підтримки правління підприємства.

Семен ПЕРЦОВСЬКИЙ

Спочатку на зустрічі в музеї об'єднання відбувся фестиваль юних талантів. Діти розповіли про свої родини, показали власні малюнки та рукоділля, демонстрували гімнастичні вправи, співали, танцювали. Були й конкурси на знання мультфільмів та казок, спритність, вміння майструвати та наводити святкову красу тощо. Звісно, що всі одержали дотепні призи. Особливі подарунки на новорічному святі для таких родин підготували й у Палаці культури хіміків. Кожному з малюнків підбирали їх відповідно до за-

хоплень, додавши й іменні письмові вітання. А всіх разом, з Дідом Морозом та Снігуронькою, особисто привітала голова профкому «Азоту», член Ради ФПУ Валерій Черніш та директор департаменту із соціальних питань підприємства, колишній профлідер Олександр Дегтярьов. На свято запросили не тільки батьків, а й дідусів, бабусь, профактивістів. Всі вони віділи хоророво навколо яринки, брали участь у конкурсах. Й усім було затішно та весело. Традиційно профактивісти привітали із святами й вихованців місцевої школи-інтернату для дітей-сиріт, якою опікується «Азот».

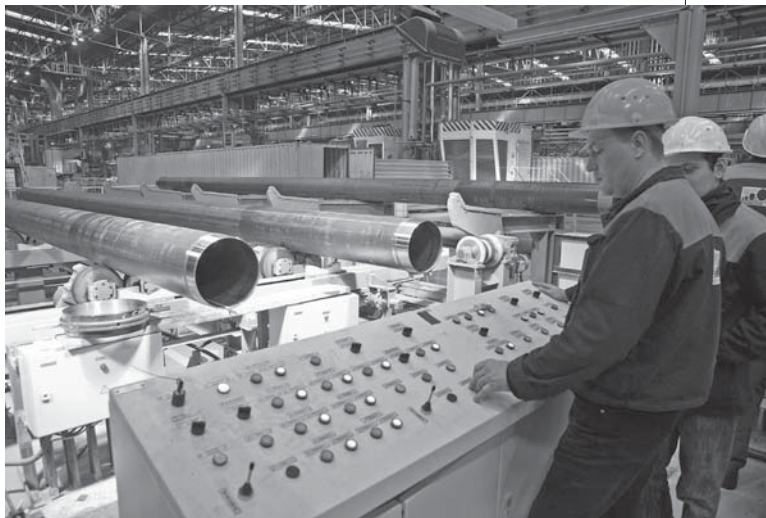
ВИРОБНИЧІ ЗАХОДИ

МОБІЛІЗАЦІЯ: ОBOB'ЯЗКИ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ

? Які обов'язки покладаються чинним законодавством на підприємства, установи, організації під час мобілізації?

Відповідно до ст. 21 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» (Закон) підприємства, установи й організації зобов'язані:

- планувати і здійснювати заходи щодо розробки мобілізаційних планів та підготовки до виконання покладених на них мобілізаційних завдань (замовлень) і забезпечувати поставку продукції згідно з укладеними договорами (контрактами) та надавати звіти з цих питань відповідним органам виконавчої влади, іншим державним органам та органам місцевого самоврядування, які є замовниками мобілізаційних завдань (замовлень);
- у разі їх ліквідації (реорганізації) своєчасно сповіщати про це відповідні органи державної влади, інші державні органи й органи місцевого самоврядування, з якими укладено договори (контракти) на виконання мобілізаційних завдань (замовлень);
- здійснювати під час мобілізації заходи щодо переведення виробництва (діяльності) на функціонування в умовах особливого періоду;
- утримувати в належному стані техніку, будівлі, споруди та об'єкти інфраструктури, що належать для передачі в разі мобілізації Збройним Силам України, іншим військовим формуванням, Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту або призначені для спільного з ними використання у воєнний час;
- сприяти військовим комісаріатам у їхній роботі в мирний час та під час мобілізації;
- забезпечувати своєчасне придбання працівників, які залучаються до виконання обов'язку щодо мобілізації у порядку, визначеному ч. 3–5 ст. 22 цього Закону, на збірні пункти та до військових частин;
- забезпечувати в разі мобілізації доставку техніки на збірні пункти та у військові частини згідно з мобілізаційними завданнями (замовленнями);
- здійснювати заходи щодо підготовки до розгортання спеціальних формувань, призначених для передачі в разі мобілізації до Збройних Сил України, інших військових формувань,

Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту, розгортання та передачі їх в особливий період згідно з мобілізаційними планами;

- надавати під час мобілізації будівлі, споруди, транспортні й інші

ходи щодо бронювання військовозобов'язаних на період мобілізації та на воєнний час і надавати звітність із цих питань відповідним органам державної влади, іншим державним органам та органам місцевого самоврядування в

особливий період, подавати до відповідних органів та підрозділів, що згідно із ЗУ «Про дорожній рух» здійснюють державну реєстрацію та облік транспортних засобів, документи з відміткою районного (міського) військового ко-

Підприємства, установи й організації зобов'язані планувати та здійснювати заходи щодо розробки мобілізаційних планів та підготовки до виконання покладених на них мобілізаційних завдань, укладати договори (контракти) з підприємствами, установами й організаціями – виробниками (співвиконавцями) комплектуючих виробів, постачальниками матеріально-технічних засобів, сировини.

матеріально-технічні засоби Збройним Силам України, іншим військовим формуванням, Оперативно-рятувальній службі цивільного захисту згідно з мобілізаційними планами з наступним відшкодуванням їх вартості в порядку, встановленому законом;

- створювати та утримувати мобілізаційні потужності, створювати і зберігати мобілізаційні резерви матеріально-технічних та сировинних ресурсів згідно з мобілізаційними завданнями (замовленнями);
- забезпечувати формування і ведення страхового фонду документації на продукцію мобілізаційного та оборонного призначення;
- вести облік військовозобов'язаних, резервистів і призовників із числа працюючих, здійснювати за-

установленому порядку;

- надавати відповідним органам державної влади, іншим державним органам та органам місцевого самоврядування інформацію, необхідну для планування і здійснення мобілізаційних заходів;
- утворювати мобілізаційні підрозділи та призначати працівників з питань мобілізаційної роботи;
- сприяти своїм працівникам, які є резервістами, у виконанні ними обов'язків служби у військовому резерві та своєчасному їх направленню до органів військового управління, військових частин;
- у разі реєстрації (перереєстрації), переобладнання чи зняття з обліку транспортних засобів, які можуть бути призначені для доукомплектування Збройних Сил України та інших військових формувань в

місаріату про прийняття їх на військовий облік (зняття з військового обліку). Підприємства, установи й організації, які є виконавцями мобілізаційних завдань (замовлень) із виробництва продукції, укладають договори (контракти) з підприємствами, установами й організаціями – виробниками (співвиконавцями) комплектуючих виробів, постачальниками матеріально-технічних засобів, сировини. Підприємства, установи й організації не можуть відмовлятися від укладання договорів (контрактів) на виконання мобілізаційних завдань (замовлень), якщо їх можливість з урахуванням мобілізаційного розгортання та передачі їм матеріально-фінансових ресурсів дають змогу виконати ці мобілізаційні завдання (замовлення).

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ЯКЩО КЕРІВНИК ПОРУШУЄ ЗАКОН

? Яка відповідальність керівника підприємства передбачена за порушення трудового законодавства щодо осіб, яких було призвано на військову службу по мобілізації?

За незаконне звільнення працівника з роботи ст. 172 Кримінального кодексу України

встановлена кримінальна відповідальність. Відповідно до зазначеної статті, незаконне звільнення працівника з роботи з особистих мотивів, а також грубе порушення законодавства про працю карається штрафом до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, або виправними роботами на строк до двох років.

За порушення законодавства про працю, в тому числі безпідставне звільнення працівника з роботи, ч. 1 ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлено адміністративну відповідальність, що тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності від 30 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідно до ст. 147 КЗпПВ про працівників, у тому числі керівника підприємства, установи, організації, може бути застосовано дисциплінарні стягнення у вигляді догани або звільнення (відповідно до п. 3 ст. 40 КЗпПВ або п. 8 ст. 38 КЗпПВ).

ОГОЛОШЕННЯ

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – газети «Профспілкові вісті» (КВ № 11737-608ПР, від 14.09.2006 р.) та свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – журналу «Бібліотечка голови профспілкового комітету» (КВ № 3843, від 30.11.1999 р.) через втрату оригіналів вважати недійсними.

ГУ МВС України в місті Києві оголошує конкурс на заміщення вакантних посад в управлінні фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку: спеціаліста I, II категорії відділу бухгалтерського обліку та звітності; спеціаліста I, II категорії відділу забезпечення соціальних виплат на період відпустки по догляду за дитиною основного працівника.

У конкурсі можуть брати участь особи, які мають вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста, володіють українською мовою та навиками роботи на ПК, мають досвід роботи для спеціаліста I категорії – на посаді спеціаліста II категорії не менше 2 років або стаж роботи за фахом в інших сферах економіки не менше 3 років; для спеціаліста II категорії – на посаді спеціаліста не менше 1 року або стаж роботи за фахом в інших сферах економіки не менше 2 років та які не притягувались до кримінальної відповідальності.

За довідками звертатися до управління кадрового забезпечення Головного управління МВС України в місті Києві
м. Київ, вул. Володимирська, 15
тел.: 271-67-67

Свята вода і здоровий дух

Кирило ЛАТИШЕВ, «ПВ»
Фото автора

Різдвяно-новорічні зимові свята тривають. І за черговим святвечором святкуємо Хрещення Господнє – хрещення Іваном Хрестителем Ісуса Христа на річці Йордан. Саме відтоді бере свій початок традиція усього православного люду цього дня занурюватися в ополонку. За віруваннями, вода на Хрещення освячується, відтак має цілющі властивості, тож у жодному разі не спричинить хвороби від переохолодження, чого багато хто побоюється.

Цьогоріч у Києві, як і в минулі роки, любителі зимового купання мали змогу спокутувати гріхи або ж загартуватися чи просто освіжитися після свят, пірнувши у Дніпро. Після церковної служби вранці 19 січня всі охочі ринули до місцевих водойм: хто пірнати, а хто просто подивитися на цих сміливців. Місць, де можна пірнути в крижану воду чи набрати свяченої води, дуже багато у столиці, і, мабуть, немає сенсу їх перелічувати. Я побував біля Володимирівського собору та в Гідропарку. Що тут скажеш: попри те, що це був перший робочий день тижня, по людях бачимо, що свято з нами. Біля собору і всередині – не протиснутися, а біля бочок із посвяченою водою я взагалі потрапив на кілометрову чергу. Хтось із маленькою пляшечкою, а хтось із шестилітровими каністрами – усі терпляче чекали своєї черги набрати води. В Гідропарку виявилось чимало охочих пірнути в ополонку, а підтримати їх прийшло ще більше. Поруч чатували рятувальники і навіть водолази, адже для них головне – безпека на воді. Висока вологість повітря та пронизливий вітер зробили свою справу, тож надворі було неабияк холодно, незважаючи на нульову температуру. Та, мабуть, не для тих, хто моржував. Багато з присутніх заздалегідь подбали про гарячі напої і мали з собою термос із чаєм і навіть бутерброди.

Ті, хто запланував собі прийти цього дня до церкви чи до річки, аби окупитися, – справжні молодці, а ті, що прийшли просто подивитися, вочевидь наберуться сміливості й неодмінно пірнуть у крижану купіль наступного разу. Головне – тверезо мислити й бути впевненими у собі.

ВОЛОДИМИР ВИСОЦЬКИЙ І КИЇВ

Існує цікаве дослідження Михайла Кальницького (starodub.org.ua) щодо київського коріння незабутнього Володимира Висоцького по батьківській лінії. Володимир Семенович Висоцький – повний тезка свого діда, а той 1911 року приїхав з Бреста до Києва й вступив на економічне відділення Комер-

ційного інституту (на розі бульвару Шевченка й Пирогова). Завершив навчання 1917 року, діставши диплом та звання кандидата економічних наук другого розряду. Згодом закінчив ще юрфак Київського університету й київський Інститут народного господарства. Помер дід Висоцького 1962 року в

Москві, залишивши двох синів – Семена й Олексія, й улюбленого онука-тезку. Бабуся артиста, Дарина Олексіївна, після розлучення з чоловіком залишилася в Києві, мешкала на вулиці Івана Франка, 20. Обожнювала онука й театр, не пропускала жодної прем'єри. Тож коли Володя Висоцький залишив інженерно-будівельний інститут, аби стати артистом, вона чи не єдина з рідні зрозуміла й підтримала юнака.

Саме в Києві народилися батько співака, Семен Володимирович, і його молодший брат Олексій. Семен Висоцький згодом став військовим, пройшов усю війну, мав численні бойові нагороди... Деякий час служив у штабі Київського військового округу, й у ті роки, на початку 50-х, Володимир Висоцький уперше приїхав до Києва. А далі щоразу навідував бабуся й улюбленого дядька – Олексія Володимировича, колишнього

офіцера-артилериста, котрий героїчно воював на фронті, командував дивізіоном. Олексій Висоцький виявив письменницький талант, вважався майстром військового нариса, працював у документальному кіно. Дослідники творчості Володимира Висоцького визнають, що в його славетних військових піснях є сюжетні колізії, підказані свого часу братами-офіцерами Семеном та Олексієм Висоцькими (там же).

НИХТО НЕ ЗАБУТИЙ І НИЩО НЕ ЗАБУТЕ
ЯК ЖИВИЙ З ЖИВИМИ...

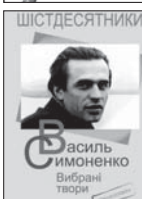
Тетяна МОРГУН
спеціально для «ПВ»

Незабутній і самобутній, пронизливо щирий і безмежно талановитий, навіть пророчо талановитий, Василь Симоненко... Пам'ятається: «Можна все на світі вибирати, сину/Вибрати не можна тільки батьківщину» або «Ти знаєш, що ти – людина?/Ти знаєш про це чи ні?/Усмішка твоя – єдина/Мука твоя – єдина/Очі твої – одні»...

8 січня цього року йому виповнилося б 80. Але він помер у 28 років мученицькою смертю, практично на початку творчого шляху, який справді обіцяв бути великим. У 1963 році Василя Симоненка жорстоко побили катів у м. Сміла на Черкащині, після того в поета відмовили нірки, й невдовзі він помер в обласній лікарні. На вшанування 80-річного ювілею Василя Симоненка в Черкаському обласному українському музрамтеатрі відбувся вечір його пам'яті, що зібрав численну аудиторію. Серед тих, хто виступав, був, зокрема, однокашник Симоненка, відомий поет Петро Засенко – вони разом навчалися в Київському університеті, мешкали в гуртожитку. Згадуючи трагічні моменти прощання з поетом, Засенко розповів, що такого велелюддя на похованні він ніколи ще не бачив. «На цвинтар домовину везли автобусом. Я подивився... а біля голови Василя лежить його перша книжка «Тиша й грім», поряд друга – «Цар Пляксий і Лоскотон». Раптом голос Миколи Сома: «Шановні, ми ховаємо тіло Василя Симоненка, а не його твори» – і забрав книжки з домовини» (gazeta.ua). Письменниця Валентина Козак розповіла, що як їде до зони АТО, неодмінно бере із собою збірки Симоненка, бо наші бійці дуже цікавляться його віршами (там же). А це й не дивно: поезія Василя Симоненка цілковито суголосна сьогоденню, енергетично сильна, зміцнює дух і душу, почуття патріотизму й людської гідності.

Того ж дня у Черкаському музрамтеатрі відбулася прем'єра «Серед тиші й грому» – вистави-біографії поета. Головну роль зіграв непрофесійний актор Ярослав Литвин, зовні схожий на Симоненка. Режисер (він же й драматург) Сергій Проскурня вважає, що «вдалося досягти відчуття епохи у виставі завдяки тому, що це документальна історія. Тут працюють документи, хронологія, життя й творчість перемішані... У постановці звучать лише тексти Симоненка та спогади про поета» (day.kiev.ua).

На сцені театру також було вручено літературні премії ім. Василя Симоненка: Ользі Прохорчук – «За крашу поетичну збірку» та Сергієві Пантюку – «За краший художній твір».

ПОСТАТІ | З КОГОРТИ ВЕЛИКИХ

ОЛІМПІЄЦЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Тетяна МОРГУН
спеціально для «ПВ»

Виповнилося 120 років з дня народження видатного українського композитора Бориса Миколайовича Лятошинського. Його ім'я по праву стоїть поряд з такими славетними постами, як Дмитро Шостакович, Ігор Стравінський, Кароль Шимановський, Бела Барток та ін. Саме Борис Лятошинський завдяки своєму вільному, глибокому творчому мисленню збагатив вітчизняну музичну культуру значним дарунком, гарним, багатим в чому елітним, європейського рівня, складеним з різноманітних творів, починаючи з обробок народних пісень та авторських романсів і закінчуючи симфонічними творами й оперними виставами, музикою для театру та кіно.

Борис Лятошинський вважається одним із засновників модерного напрямку в українській музиці. Для його симфоній характерна підвищена насиченість фактури, драматичність, гострохарактерність. Радянська критика звинувачувала його у «формалізмі» й впливі, з одного боку, Малера, Вагнера, з іншого – французького імпресіонізму та слов'янського мелодизму. На творче мислення митця й справді вплинула музика Ліста, Вагнера, Скриябіна, Стравінського, Прокоф'єва, Дебюссі, Берга, Бартока, Лисенка, Леонтовича та багатьох інших видатних митців XIX–XX століть. Але це цілком природне явище, до того ж його авторський стиль упродовж життя пройшов кілька етапів: від захоплення модернізмом до поступового спрощення, «демократизації» музичної мови за тодішніх умов ідеологічного тиску на митця за надмірну сміливість стилю. Адже за радянських часів мистецтво підлягало беззаперечним ідеологічним настановам (відомий усім соцреалізм), зокрема музика мала бути «оптимістичною, доступною для мас». А оскільки особливості музичного мислення Лятошинського найяскравіше виявлялися у симфонічній музиці, то саме його симфонії раз у раз викликали критику. Так, Другу симфонію (1936) було

заборонено, й усі спроби реабілітувати твір виявилися марними. «Дісталося маестро й за Третю симфонію... А загалом українські радянські енциклопедичні видання дуже не любили торкатися питання про симфонії Лятошинського: то було немовби негласне табу... Й лише 1994 року, напередод-

«Борис Миколайович Лятошинський справедливо посідає важливе місце в історії української музики. З його ім'ям багато в чому пов'язане її формування і, передусім, розвиток симфонічного жанру в Україні».

Дмитро Шостакович

ні 100-річного ювілею митця, з ініціативи американського диригента українського походження Теодора Кучара Національний симфонічний оркестр України здійснив запис музики видатного композитора (п'ять симфоній і симфонічна поема «Гражина») на три компакт-диски, які фірма «Марко Поло» нині поширює у багатьох країнах світу» (umka.com/ukr).

Композиторська техніка Бориса Лятошинського була незрівнянна, крім того, він неперевершено володів усіма можливостями й нюансами ор-

чею стала новонаписана увертюра – епіко-героїчне симфонічне полотно на рівні світових шедеврів. Залучена лисенківська інтонація з оперної інструкції стала могутнім імпульсом для написання всього симфонічного твору. Увертюра як окремий концертний номер і нині є «музичним титулом» України в світі», – пише Валентина Кузик (dSPACE.nbuv.gov.ua).

Левко Ревуцький зазначав, що дав згоду редагувати оперу Лисенка лише за умови участі Бориса Лятошинського.

ЗАРАДИ ВЕЛИЧЕЗНОГО ПРОСТОРУ...

З 1935 року й до кінця життя (з невеликими перервами) Борис Лятошинський був професором Київської консерваторії. Він пішов з життя у 1968 році. Сказати, що митця не було відзначено нагородами, аж ніяк не можна – три Державні премії (одна з них посмертна). Але

й не скажеш, що його ім'я гриміло на батьківщині, як імена рівних йому за масштабністю композиторів у їхніх країнах. Про Лятошинського знають, його твори слухають хіба ті, хто спромігся самостійно поцінувати велич цієї творчої «жарптиці», який Бог подарував можливість ступити за обрії

національної ментальності. Тому завершимо коментарем анонімного українського меломана на згаданому тут сайті umka.com/ukr: «Борис Лятошинський – не просто відомий український композитор XX століття... Єдине, з чим я можу це порівняти, – холодний вільний джаз у самому широкому

смыслі, але й таке порівняння не буде достатньо точним. Це відверто неймовірна музика, і людині, яку виховала естрада, таку музику слухати буде важкувато. Втім, гадаю, й варто послухати заради незнаного величезного простору, який відкривається в ній, за ній, нею...».

СПОРТ

ТРЕТІЙ ПОСПІЛЬ ТРИУМФ УКРАЇНКИ В ОСАЦІ

Дистанцію міжнародного марафону в Осаці, який входить до IAAF Silver Label Road Race, втретє поспіль першою здолала наша співвітчизниця Тетяна Гамера-Шмирко. Українка стала другою спортсменкою в історії цих змагань, який три роки поспіль вдалося тріумфувати в Осаці. Півтора десятиліття тому – в 1998–2000-х роках таку стабільність продемонструвала представниця Румунії Лідія Сімон.

Варто також зазначити, що переможний результат Тетяни – 2 години 22 хвилини і 9 секунд став новим рекордом України. Олену Прокопчук з Латвії, яка фінішувала другою, наша співвітчизниця у підсумку випередила майже на дві хвилини (2:24.07). Третьою перетнула фінішну стрічку господарка змагань Ріса Сігетомо (2:26.39).

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | У ХМЕЛЬНИЦЬКОМУ ДП ТРИВАЄ ВИРОБНИЧА СПАРТАКІАДА

«НОВАТОРИ» ВИЗНАЧИЛИ КРАЩИХ

У фізкультурно-оздоровчому комплексі Хмельницького ДП «Новатор» відбувся другий тур спартакіади, присвяченої 49-й річниці виробничої діяльності підприємства. Організатори заходу – профспілкова організація та адміністрація ФОК «Новатор». У змаганнях взяли участь близько 300 заводчан у складі команд структурних підрозділів підприємства.

Валерій МАРЦЕНЮК
спеціально для «ПВ»

Фото автора

Відкриття спартакіади традиційно видалося святковим і урочистим. У заході взяли участь голова профспілкової організації підприємства Олександр Рижанський, директори управління, начальники цехів, голови цехових профспілкових комітетів, працівники заводу. Олександр Тимофійович відкрив змагання, привітав учасників спартакіади, побажав їм вдалих стартів і перемог.

На цьогорічних змаганнях його учасники мали змогу виявити себе у шести видах спорту: шахах, настільному тенісі, міні-футболі, армреслінгу, гирьовому спорті й волейболі. Зма-

гання з усіх видів спорту проходили цікаво і напружено, спортсмени засвідчили високу майстерність. За підсумками спартакіади переможцями командних змагань стали: в турнірі з міні-футболу – команда цеху № 012; у волейбольних змаганнях – команда цеху № 301. У настільному тенісі най-

вправнішим виявився Володимир Панасюк, найкращим шахістом став Анатолій Якимчук, в армреслінгу не знав рівних Олександр Підгурський, у гирьовому спорті тріумфував Олександр Новік.

Особливість змагань полягає в тому, що найкращі його учасники вибороли право представляти своє підприємство на спартакіадах різних рівнів, де наші спортсмени традиційно показують добрі результати. До речі, команда з міні-футболу бере участь у чемпіонаті обласного центру. А учасник спартакіади Денис Кадисський, що виступає в армспорті, став неодноразовим призером спартакіад міста й області.

Загалом же за підсумками спартакіади перше загальнокомандне місце виборола команда цеху № 301, на другій і третій сходинках фінішували представники цехів № 012 та № 003 відповідно. Переможців і призерів спартакіади нагородили грамотами, а команди – дипломами та грошовими призами.

До слова, цьогоріч на підприємстві прийшли працювати більше 500 молодих працівників, які одразу ж долучилися до постійних занять спортом. «Робота наших заводчан є нелегкою, а тому спорт – то своєрідне загартування на витривалість до навантажень, які доводиться долати працівникам щоднини», – наголосив Олександр Рижанський.

ПИТАННЯ РУБА | ВИРІШУВАЛИ ПИТАННЯ «ВТИКАЧІВ»

У МІНМОЛОДЬСПОРТІ ОБГОВОРИЛИ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНИХ ТРАНСФЕРІВ СПОРТСМЕНІВ

У понеділок відбулася семінар-нарада Міністерства молоді та спорту України, Національного олімпійського комітету України і федерації з олімпійських видів. Порядком денний заходу передбачав обмін досвідом і узгодження спільних дій щодо стратегії національних федерацій з олімпійських видів спорту у питаннях міжнародного трансферу спортсменів та адаптації спортсменів з АР Крим, Донецької та Луганської областей.

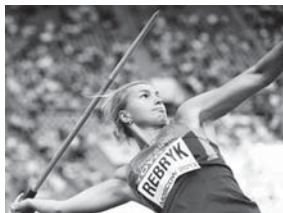
Володимир ПОЛІТАЄВ
спеціально для «ПВ»

Найгострішим, безперечно, було питання зміни спортсменами громадянства, а відтак і виступів під прапорами інших держав. Як відомо, після анексії Росією Криму чимало місцевих спортсменів зголосилися прийняти громадянство РФ, у той час як виховувала і вклала кошти в розвиток їх спортивної майстерності Україна. Один з найскравіших прикладів – золота медалістка континентальної першості 2012

року в складі української збірної Віра Ребрик, яка навесні минулого року вже отримала російське громадянство. Як відомо, за правилами IAAF (Міжнародної федерації легкої атлетики) карантин після переходу спортсмена з однієї в іншу національну збірну становить три роки. Свого часу президент Федерації легкої атлетики України (ФЛАУ) Ігор Гоцул припустив, що Ребрик зможе виступати під російським прапором на офіційних змаганнях раніше визначеного терміну тільки у випадку, якщо російська сторона надасть грошову компенсацію за

підготовку спортсменки. Під час наради представників спортивних федерацій поінформували, що, приміром, у легкій атлетіці було створено нову Федерацію АР Крим на противагу тій, що пішла під крило Всеросійської. Відтак спортсмени, що зберегли вірність Україні (як ті, хто живе в Криму, так і ті, хто був вимушений залишити окуповані території), отримали можливість виступати за команду Криму на національних змаганнях. ФЛАУ ж, у свою чергу, має право заявляти про нелегітимність будь-яких змагань з легкої атлетики на окупованій території

півострова. Тобто, таким чином захищаються інтереси як української легкої атлетики, так і країни в цілому. Щодо спортсменів, які офіційно висловили бажання змінити «пріписку», пропонується вимагати або безпосередньо грошове відшкодування, або компенсацію у вигляді надання можливості проведення учбово-тренувальних зборів. Отримані ж кошти варто спрямовувати виключно на підготовку атлетів, які залишаються в Україні, частину перераховуючи у відповідні регіональні федерації, звідки спортсмен від'їжджає.

КОРОТКО

Фото: biathlon.com.ua

БІАТЛОН

КОМАНДНА «БРОНЗА» В АНТХОЛЬЦІ

Черговий етап Кубка світу з біатлону приймав італійський Антхольц. Українська жіноча команда в напруженій боротьбі з російськими колегами виборола високу третю сходинку п'єдесталу пошани.

Жіноча естафета завершила програму шостого етапу Кубка світу в Антхольці. Кольори нашої держави на старт вийшли захисниця Юлія Джима, Наталя Бурдига, Ольга Абрамова та Валентина Семеренко. Юлія Джима першою пройшла дистанцію і, використавши три додаткові патрони, передала естафету п'ятою. На другому етапі Наталя Бурдига, використавши чотири запасні патрони й продемонструвавши непогану швидкість, підтягнулася до лідерів і закінчила свій відрізок третьою. Далі бігла Ольга Абрамова, якій вітер відверто завадив у стрільбі лежачи. Навіть використавши всі запасні

набої, вона змушена була долати три штрафних кола, оскільки вразила лише два мішені. Це відкинуло представницю України на восьме місце, але в стійці вона не знала жодного промаху! Заключний відрізок естафети бігла Валентина Семеренко, яка з росіянку Катериною Глазиріною претендували на «бронзу» змагань. Уже на першому підйомі Валя ліквідувала відставання від суперниць, а надалі тільки нарощувала перевагу. Тож у підсумку наші дві вчата фінішували третіми, здобувши перший у новому році подіум. «Золото» змагань дісталось німкеням, другими фінішували чешки.

ФЕХТУВАННЯ

ТРЕТЄ МІСЦЕ ШЕМЯКІНОЇ В КАТАЛОНІЇ

На черговому етапі Кубка світу з фехтування, що відбувся 23–25 січня в Барселоні, львів'янка Яна Шемякіна завоювала бронзову нагороду.

У чвертьфіналі українська шпажистка обіграла німкеню Рікарду Мультерер (15:13), а от за крок до фіналу одним уколком поступилася китаянці Анк Ксю (13:12), яка в підсумку і стала переможницею турніру. Шанс потрапити до вісімки найсильніших і боротися за медалі був і в Олени

Кривицької, однак у 1/8 фіналу Олена не впоралася з майбутньою власницею срібла італійською спортсменкою Марією Наварріа (7:15). У командному турнірі збірної України в складі Яни Шемякіної, Анфіси Почкалової, Анастасії Венченко й Фейбі Бежурі фінішувала на восьмому місці.

УВАГА: АНОНС

ВИХОДИТЬ З ДРУКУ «БІБЛІОТЕЧКА ГОЛОВИ ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» № 1-2/2015 «ТАРИФИ. СУБСИДІЇ. КОМПЕНСАЦІЇ»

Зважаючи на актуальність та соціальну значущість захисту населення в умовах підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги і з метою надання інформаційно-правової допомоги членам профспілки з цього питання, департамент бюджетної політики та соціального захисту апарату ФПУ підготував інформацію про нині чинні тарифи в житлово-комунальній галузі (нормативна база) та заходи Уряду для забезпечення посилення соціального захисту тих верств населення, оплата житлово-комунальних послуг для яких може виявитися непосильною. Сподіваємося, що матеріали «Бібліотечки» практично допоможуть працівникам профспілкових комітетів і членам профспілок у їхній роботі.

Додатковий наклад «Бібліотечки» можна замовити за адресою: 01042, м. Київ, бульв. Дружби народів, 5, Підприємство «Профінформ» ФПУ або за тел.: (044) 528-70-49; e-mail: profvisti@ukr.net. Мінімальна кількість замовлень – 10 примірників. Вартість одного примірника самовивозом – 13 грн, з пересилкою –14,60 грн.

ТОП-3 СЕКРЕТИ ДОВГОЛІТТЯ

Японія посідає перше місце у світі за кількістю довгожителів. Середній вік життя мешканців цієї країни становить 82 роки. Тож у чому секрет довголіття японців?

ПРАВИЛЬНА ЇЖА

Як кажуть самі японці, харчування має живити організм, не зашлаковуючи його шкідливими речовинами. Японці дотримуються помірності у харчуванні, а у їхньому раціоні переважають овочі – сирі, тушені, варені. Японці радять споживати якомога більше сої, деяких сортів маргарину, свіжого молока, але найголовніше для них – правильне харчування поєднувати з руховою активністю, тобто в жодному разі не сидіти тривалий час на одному місці.

РУХ

Японці – велетенні прихильники ранкової гімнастики, а отже, щоденна легка зарядка, прогулянки пішки на свіжому повітрі, особливо в парковій та лісовій зонах, можна вважати складовими секретами їхнього довголіття.

ПОЛЮБІТЬ СВІТ

Той, хто почуватися щасливим, проживе набагато довше за того, хто постійно чимось занепокоєний і переживає з будь-якого приводу. Адже пережити кожен із нас емоції залишають свій відбиток не лише в пам'яті, а й позначаються на більшості фізіологічних реакцій організму. Тож неабияк важливо припинити турбуватися через дрібниці і навчитися щодня радіти приємним моментам життя.

ДОЗВІЛЛЯ

ГОРОСКОП

2-8 лютого

ОВЕН
Варто більше уваги приділити стосункам із колегами. Річ у тім, що ви зараз надзвичайно уразливі і підтримка оточуючих вам потрібна як ніколи.

ТЕРЕЗИ
Настав час приділити увагу своєму здоров'ю. Інакше може забракнути сил для реалізації планів, про які мрієте.

ТЕЛЕЦЬ
Цей тиждень може багато чого вас навчити. Головне – не переймайтеся через дрібниці. Постарайтеся контролювати свої емоції навіть у ситуаціях, які виходять за рамки.

СКОРПІОН
Цей тиждень яскравий для тих, хто щойно розпочав своє кар'єрне зростання. Докладіть усіх зусиль, аби справили якомога краще враження у колективі.

БЛИЗНЮКИ
Настав час наразі зайнятися вирішенням старих проблем. Саме зараз маєте всі умови, аби з цим непогодо впоратися.

СТРІЛЕЦЬ
Цей тиждень варто провести у спілкуванні з друзями, колегами та компаньйонами. Не бійтеся нових знайомств, проте за багато ентузіазму може зашкодити.

РАК
Цей тиждень яскравий і насичений. Надто для тих, у кого є діти. Попри буденну метушню, варто знайти час і вислухати свою дитину.

КОЗЕРІГ
Більше часу приділіть зустрічам зі своїми потенційними клієнтами. Пам'ятайте, що під час спілкування важливо справити про себе гарне враження.

ЛЕВ
Цей тиждень може вас і здивувати, і засмутити. Вам хочеться зараз кудись бігти, щось робити, але разом з тим ви розумієте, що метушиться через дрібниці – нерозумно.

ВОДОЛІЙ
У жодному разі не відмовляйтеся від своїх планів. Якщо натрапили на перешкоду – не опускайте руки.

ДІВА
Зверніть увагу на тих, хто поруч. Іноді через роботу можна втратити кохану людину. Зробіть

РИБИ
Якщо відчуваєте, що не справляєтеся на роботі з певними завданнями – зверніться по допомогу до досвідченіших колег.

ТОП-7 ПРИРОДНИХ ЧУДЕС УКРАЇНИ

фото з Інтернету

БАЗАЛЬТОВІ СТОВПИ (РІВЕНЩИНА)

Цією пам'яткою природа довела свою неперевершеність майстра-архітектора... Перед нами постає унікальна споруда з базальтових стовпів-багатогранників, які вишикувалися стрункими рядами, вражаючи своєю монументальністю та чіткістю геометричних фігур. Базальтові стовпи являють собою різновид базальтів, що в поперечному розрізі утворюють багатогранні фігури. Товщина стовпів коливається в межах від 0,6 до 1,2 м, висота – від 3-х до 30 м. Цікаво, що вони мають властивість давати прямий рівний розкол.

СКАНВОРД

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, вириже його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

На жаль, цього разу переможців конкурсу не виявилось.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 1-2

Grid with words: СВИНИЦА, ПУМА, ПІПЕРА, ПАРАДИЗ, АЕЛМОН, ВАСИЛІС, ГАГАУТИ, АДЕЛ, СПАД, ОМЛЕТ, КИРКАС, УНТИ, ХІД, ПАЯЗ, РІВ, ТІГЕВАЗ, ІАФОТО, ЧАРА, ВАТ, КЕРМАНІЧ, ГОНТ, М, ЧИЛІ, СВИНКА, ЛОП, ГАЛА, А, ВІСК, П, Р, У, К, А, І, В, КИЦЯ, СНІГ, ШАХІНЬ, ЕСТИ, БАНТ, УРОК, ПАЛІК, ВІЗ, РІВ, ІД, ЗАДА, СІРА, АДАМ

Large crossword puzzle grid with clues and images of animals like a rabbit, a bird, and a bear.